

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

Bűnjelek biztosítása.

Irta: *Virág László* csendőrszázados.

A bűnügyi nyomozásoknál lényeges szerep jut mindazon tárgyaknak, melyek az elkövetett bűncselekmény-nyel bármilyen összefüggésben vannak, s mint ilyenek, bűnjeleknek nevezetnek.

Ezeket a tárgyakat két osztályba sorolhatjuk. Az egyik csak arra való, hogy a nyomozó közegnek a nyomozás irányítására szolgáljon, a másik pedig bizonyítékot képez a tettes vagy tettesek kiltétere nézve. Az előbbiek elősegítik a nyomozás sikeres lehozolását, utóbbiak a jogerős marasztaló ítélet hozatalát.

Mindkét szempontból fontos, hogy ezek a tárgyak s a velük kapcsolatos minden jelenség vagy körülmény a legelősebb megfigyelés alá vétessenek s állapotukból észszerű következtetések vonassanak le s a bűnjel rejlő bizonyító erő felfejeztessék a nyomozó közeg által, s biztosítsák az ítélezni hivatott bírák részére is, mert csak úgy remélhető, hogy a nyomozással összekötött sok utánpótlás nem vész kárba.

Mintán a tárgyak az időjárás változásainak, romlandóságnak, szándékos vagy tudatlanságból keletkeztető megrongálásnak lehetnek kitéve, a nyomozó közegnek a tudás és előrelátás minden fegyverével kell rendelkeznie, hogy minden okot, a mi a bűnjelül szolgáló tárgyak megsemmisülését, megváltozását előidézheti, attól távol tartson, s minden igyekezete abban összpontosuljon, hogy a tárgyak változatlansága biztosítsassék.

Mintán a csendőrség legtöbbszörre állomásán kívül vagy attól távolosodó községekben nyomoz, a legtöbbször nincs abban a helyzetben, hogy a bűnjelül szolgáló tárgyakat közvetlenül a bíróságnak szolgáltatassa be, hanem kénytelen azokat, ha nagyobb terjedelműek, súlyosak vagy romlandók, vagy ha élő állatokról van szó, ezeket is a legközelebbi községi elöljáróságnak adni át.

Igen értékes vagy fontos bűncselekményből származó bűnjelek, mert utóbbiak esetén a helyszínen a vizsgálóbíró személyesen szokott megjelenni és a bűnjelek elszállításán iránt intézkedni, legnagyobb részét ugyanis csak a bíróságnak való beszolgáltatásig lévén őrizetünkben, a megváltoztatástól vagy megsemmisítéstől kellő elővigyá-

zat mellett könnyen megóvhatók, de nehezebb azoknak a változatlan megőrzését a bíróság részére is biztosítani, melyeket a községi elöljáróságoknak szoktunk átadni.

És miben leli ez magyarázatát? Abban, hogy az ország nagy részében a községekben nincs jegyző, hanem egy, a körülményekhez képest választható községi bíró található csak, kiknek megint egy jó része nem rendelkezik annyi ismerettel és körültekintéssel, hogy a bűnjel változatlan megőrzésének fontosságát beláthatnák vagy annak bármilyen néven nevezendő jelentőségét elismernék. Sőt nem ritka eset, hogy az ilyen tárgyakkal a községi házban gyermekek játszanak, azt a házhoz tartozók használják vagy a bíró tudatlansága, avagy tan rosszakaratú közbenjárása mellett kieserölik, megváltoztatják stb. De a községi bírok éppen a miatt, mert a bűntettek tudják, hogy bizonyos időig az ő őrizetükben marad a bűncselekményeket igazoló tárgy, számtalanszor fenyegetésnek vannak kitéve utóbbiak részéről, s ha nyulaztatják, hamar kétségbeesnek s a büntetettek szájába szerint cselekezzenek. Nem ritka azután az is, hogy az ily tárgyaknak teljesen nyoma vész.

Csak nem régtörtént meg, hogy egy szabálytalan háló udattól át a községi elöljáróságnak, s mikor a közigazgatási hatósághoz be lett a bűnjel szolgáltatva, a postacsomagból 5 □-cm. szemű háló került elő. Az eljáró csendőrzőrő vigyázatlansága folytán keletkezhetett csak a kudarc, mert nem volt óvatos; a hálót ugyanis azon módon, a hogy elkobozta, a községi bírónak adta át, s a beszolgáltatás előtt a hálót a rudjáról levették és egy szabályossal kieserölték. Ha összecsomagolta volna papírba vagy rongyba és lepecsételte volna, elejét vehette volna az alkalmasszerű turpisságnak.

Egy más alkalommal és más községben esonkított, piszkos mérlegcsúlyok koboztattak el és udattak át szám szerint a községi elöljáróságnak, s mikor a főszolgabíróhoz beszolgáltatottak, már fényesre voltak tisztítva és a rondes súlyértéknek feleltek meg. Nyilván a bíró gondatlansága vagy összejátszáson folytán a bűnjelek ki lettek eserölve megint csak a miatt, hogy a járőr nem volt óvatos s nem számolt az eshetőségekkel.

Egy alkalommal pedig egy lopásból származó féléves

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes előadni és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hógördő, gordonka, zsinbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képe árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58** külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön külön árjegyzék kerendő.

tinó lett átadva a községi előjáróságnak, mint bünjel, mely a csendőrök által az orgazdától vétetett őrizetbe, s a községi kisbírónak adatott ki gondozás végett. A kisbírótól valaki a borjut — hogy ki, soha sem derült ki — még a következő héten ellopta, s az résztint mert röstellette a dolgot, hogy az őrizetére bizott állatot visszaköveteléskor rendelkezésre bocsátani nem tudja, de valami következményektől is tartott, — pedig ártatlannak bizonyult a dologban — egy az őrizetében volt állathoz hasonlót vett a saját pénzén, s természetes, hogy a bírói szemlekor a tettes tagadta, hogy ő azt lopta volna, a káros fél pedig odanyilatkozott, hogy úgy nézi, mintba az a borju nem olyan lenne, mint az öve volt. A kisbíró sunyított, de egy korcsmai megfélekedése közben elárulta, hogy a borju ellopása által károsodott. Persze a bizonyítás utólag helyreüttetett, s a büntettes azért megfelelő büntetését elvette.

Hiszszük, hogy ezen néhány példa eléggé igazolja, hogy mennyire megszínli az igazságszolgáltatás, ha a nyomozó közeg nem elég óvatos és előrelátó.

De hát hogy az ilyen meglepetéseknek elejét vehessük, miként kell eljárunk?

A mint minden egyes bűneset nyomozására külön utastást adni lehetetlen, úgy erre nevezve is áll az, de általánosságban a mi viszonyainkhoz mérten mégis lehet irányelveket felállítani, még pedig:

Ha élő állatokat adunk át a községi előjáróságnak, azoknak a leltüzetesebb leírását szerkesztjük meg magunknak. Az átadást mindig legalább két megbízható tanu jelenlétében eszközöljük, s a leírás nyomán e tanuk figyelmét az állatok különös ismertető jeleire hívjuk fel s figyelmeztessük őket arra, hogy az állatot vagy állatokat alaposan nézzék meg, s jól jegyezzék meg kinézésüket (falusi ember ezt úgyis könnyen teszi, mert ért hozzá), mert esetleg a bíróság előtt kell azt igazolniok hit alatt. Már az átadáskor érdeklödjünk, hogy az átadandó állat vagy állatok kinek a felügyeletére fognak bízni, megbízható ember e az, s ha annak nem látszik, fel kell hívni erre a községi előjáró figyelmét. A fennebbi két tanu jelenlétében, ha a káros jelen van, ő vele s más hitelt érdemlő tanukkal kell igazoltatni, hogy az élő állat az övé, s végül — ha ennek különös akadálya nem lenne — közre kell hatni, hogy a befoglalás alól való feloldásig a községi előjáróság az állatot vagy állatokat a káros fél gondozására bizza és ezt a bíróságnak is jelentse be.

Romlandó tárgyakra nézve körülbelül ugyanezek állnak. Ezeknél figyelemmel kell lenni arra, hogy ha a káros ismeretlen, elárverezés alá kerülnek és így mihamarabb veszendőbe mennek. Tehát a súly, minőség, mennyiség megbízható tanuk jelenlétében állapítandó meg, s ha már mást tenni nem lehet, legalább a tartály: fűzék, ládika, hordó, zsák, zacskó stb., melyekben tartattak, változatlanul biztositandók.

Gabonaműveknél megbízható egyének jelenlétében állapítandó meg a lopott gabona neme, súly, vagy ür-mérték szerinti mennyisége és a károséval való azonos-sága s az elvitelére használt zsák, kosár, láda stb. tartályok milyensége, körülbelüli befogadóképessége, ismertető jele, és szám szerinti mennyisége, s a mennyiben ez lehetséges, az ellopott gabonával azonos gabonából egy-két kilónyi külön csomagban kellőleg lepecsételve adandó őrizetbe azért, hogy szakértőleg is meg lehessen állapítani vajjon a lopott és a káros tulajdonában lévő gabona azonos-e.

A bármilyen úton őrizetbe vett gabona tartályában lezárandó és a községi előjáróság, valamint a járőrvezető pecsétjével ellátandó, még pedig aként, hogy a pecsét eltávolítása, vagy megromlása nélkül a gabonához férni ne lehessen. Zsák és zacskók lepecsételésénél különös gonddal kell lenni arra, hogy az azon létező varrások tökéletesek-e és hogy egy és ugyanazon czérna vagy fonállal vannak-e varrva, mert ha az őrizetbe adáskor megállapítatik, hogy csakis egyféle anyagu fonal vagy varrás van rajta, s a varrás sehol sem er nyedt, bizonyos, hogy valamelyes manipuláció szülheti a később felfedezhető eltéréseket.

Gazdasági eszközök, házi szerek, ruházati cikkek, butorok, betörő-, vagy a lopás eszközlését elősegítő más szerszámoknál és eszközöknél, ha már megállapított, hogy azok minőségük, jegyük, a rajtuk lévő nyomok, sérülések folytán igazolják a büntettes kilétét, vagy magának a büntettnak elkövetését és annak módját, főleg arra kell törekedni, hogy ezen bizonyító erejük ne meheessen veszendőbe.

Pl.: Egy ajtó felfeszítésénél használt véső kerül meg lázkutatás alkalmával a gyanúsított birtokában és a véső a rajta lévő csorbaságával együtt a legpontosabban beleillik a feszítés okozta mélyedésbe; ekkor nemcsak a vésőt kell biztosítanunk, hanem az ajtófélen talált nyomot is. A vésőt legcélszerűbb papírba, vagy vászonrongyba csomagolni, spárgával átkötni és lepecsételni, az ajtófélen lévő nyomokra pedig erős kéregpapírt, de még célszerűbb valami vászondarabot is borítani és annak széleit pecséttel ellátni s a bázbelieket figyelmeztetni, hogy bírói intézkedésig a pecsétet levenni, vagy megsérteni nem szabad.

Vagy ha egy fejsze, kasza, kés, kalapács a kérdésben forgó bünjel, melynek igazoló ereje abban rejlik, hogy gszárjegyénél, vagy a rajta lévő vörnyomoknál fogva igazolható a bünös tettsége, mert a kereskedő, hol az illető tárgy vásároltatott ezt, s hogy a vásárló ki volt, igazolja, vagy az okozott sérülés természete bizonyítja, hogy a tett az illető tárggyal követtetett el, arra kell törekedni, hogy ezek a jelek, nyomok maradjanak meg változatlanul, tehát papírba, vagy vászonba göngyölve kell őket lepecsételni s gondoskodni arról is, hogy a vasból készült tárgyak száraz helyen tartassanak, nehogy az elrozsdásodás veszélyének legyenek kitéve.

A legjobb órák,

legszilárdabb ékszerek, egyszerűtől a legdrágábig, ugy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JANOS

művésznél Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjogyzék ingyen!

Oly tárgyak elcsomagolásánál, a melyeken vérnyomok vannak, gond legyen arra is, hogy azok csak akkor csomagoltassanak el, mikor a nyomok már teljesen szárazak.

Vászonnemüekben netán létező monogrammok, kifejlesztett monogrammok átfoltozott, vagy jól kivehető nyomai, a bennük sokszor található, s csak a világosság felé tartva felfedezhető gyárjegyek, víznyomatok stb., a nyomoknál jóval nagyobb s mindkét oldalon reá helyezendő vászondarab, vagy papírszeletek segítségével mindkét oldalon lepecsételendők, hogy ahhoz férni felfedezhetetlen csalafintasággal, vagy erőszak nélkül ne lehessen.

Minden oly esetben, mikor igen fontos, vagy szövényes esetekről van szó, vagy pedig az ellenfél agyafurtsága azt úgy kívánja, továbbá pénzek, értékpapírok, drágább ékszerek, ezüst, vagy aranynemüeknél minden lehető el kell követni, sőt a kiadásoktól sem szabad visszariadni, ha ez más úton el nem érhető, hogy a bűnjelek változatlan állapotukban közvetlenül a vizsgálóbíró, vagy az illetékes hatóság kezébe adassanak át, s minden közvetítés kizárassék. Ezer meg ezer visszaélési eset és csalafintaság volna felsorolható, melynek mindig az volt a czélzata, hogy az őrizet alá adott bűnjelek megsemmisítése, megváltoztatása, vagy ellopása által azoknak bizonyító ereje megszüntetessék s éppen a csendőrség működési területének igen sokfélesége és különböző viszonyai mellett, ha nem vagyunk elég óvatosak, fordulnak elő ezen csalafintaságok leggyakrabban.

Magától értetődő, hogy minden oly esetben, mikor nem közvetlenül a bíróságnak, vagy hatóságnak adunk őrizetbe bűnjeleket, tekintet nélkül arra, hogy ki veszi azokat át, de különösen akkor, ha azt tapasztaljuk, hogy az átvevő községi előjárósági tag nincs tisztában ezek megőrzése körüli teendőivel és kötelességeivel, főleg a bűnjel változatlan megőrzésének fontosságával, csak nyomozásaink sikerét kockáztatnánk, ha az illető átvevőt erre ki nem oktattuk és nem figyelmeztetnők azon törvényes következményekre, melyek az átvett bűnjeleknek az ő gondatlansága folytán való elveszése, megrongálódása, kicserélése, vagy szándékos megváltoztatásából reá háramlanának. Tehát ezt úgy a magunk, mint az igazságszolgáltatás, valamint az átvevő érdekében még akkor se mulasszuk el, ha az illető átvevővel szemben az ily kioktatással, vagy figyelmeztetéssel akár a századik vagy ezredik ismétlésbe bocsájtkozunk is, mert a tapasztalat azt igazolja, hogy a legtöbb községi előjárósági tag, alig hogy a járőr kezdi figyelmeztetni, azzal vág vissza, hogy ő tudja már a dolgát, s hogy mielőbb végezheessen, igyekezik a bűnjelet gyorsan átvenni, és sokszor még a járőr előtt a sarokba dobja a többi lim-lom közé.

De tovább is kell menni. Az ily bűnjelek, míg a

bíróság kezében nincsenek, teljes biztonságban sincsenek. Ezért minden szolgálati járat alkalmával meg kell győződni, hogy az átadott bűnjelek meg vannak-e, hol, és a czélnak megfelelően őriztetnek-e? Bármily bátrányos észrevétel esetén, ha a figyelmeztetésnek, vagy megintésnek eredménye nem volna, sürgős intézkedés végett az illetékes bíróságnak vagy hatóságnak azonnal jelentést kell tenni.

A nyomozó közegnek legfőbb érdeme, ha ésszel, körültekintéssel működvén, bűnjelekkel tudja igazolni azon állítását, hogy X vagy Y a tettes, s ha nemcsak a tettet tudja előkeríteni, de az okozott kár valamelyes, vagy még szebb ba teljes megtérülését tudja elérni, tebát ne hagyjuk nyitva a bűnösök részére azon hátsó ajtót sem, melyen keresztül alatomosan megtámadhatják fáradságos munkánkat és semmivé tehetik sikerünket, hanem ésszel és előrelátással *biztosítsuk a bűnjeleket.*

Az én első szolgálatom.

(Egy csendőr naplójából.)

Irta: Pfeiffer Károly csendőrszázados.

(Folytatás.)

Utunk egy kurta kocsmá előtt vezetett el; az ivószoba nyitott ajtaján őrmesterem bekémlelt. A kecskelábu asztalra könyökölten karjára támasztott fejjel egy középkörü, borzas szőke haju, sáppadt arczu, parasztruhás férfi bóbiskolt, előtte félig kiivott pálinkás üveg. — Jól jegyezze meg magának ezt az arcot, próba-csendőr — sugta őrmesterem — s aztán tovább indulva bangosan folytatta — a munkaidőben kocsmában dőzsölők közül kerülnek ki többnyire a közártalmu egyenek. Asszony, iszákosság és féktelen pénzvágy a kuforrása minden bünténynek! Lássá ez az ember három év előtt még jómódu parasztgazda volt a községben; szeretőt kezdett tartani, nejét egy év alatt sirba vitte a bánat. Előbb az ingóságok, aztán a földek kerültek idegen kézre; ma rozoga kunybján kívül már semmije sincs; tartok attól, hogy szenvedélyévé vált az iszákosság s legközelebb már bűnbe kergeti...

Eközben a községházához érkeztünk, hol a községi bíró, egy pufók képű, veres orru, poczakos emberke, kezében a hagyományos, álligig erő mogyorófabottal elénk szaladt azzal, hogy éppen jókor jövünk, mert a megelőző éjjelen lopás történt a községben.

— Jöjjön csak ide, Gábrisné — szólta a községház előtti lóczán sirdogáló parasztszanyra — itt az őrmester úr, majd előkerül a föld fenekéből is a kecskéje, csak jól adja fel az esetet.

Nem sok biztatás kellett a jó asszonynak. Siránkozó, szapora hangon panasolta el, hogy özvegy asszony létére a gonosz emberek az éjjel megfosztották

Fekete könyv

eredeti bűnügyi és detektív-történetek gyűjteménye.

Irta dr. Guthi Soma. Eddig a következők jelentek meg: I. A véu kopó II. Világházi bűnök. III. Tuzár mester. IV. Az éjszakai Budapest. — Sajjó alatt: V. Az urnogok világa. VI. Híres szőlőhámosok. VII. Tuzár külföldi sikerei. VIII. Gyanus őriztetésük IX. Mik történtek a föld alatt? X. Modern bűnözők — Minden kötet 200 oldal leírásallemmel. — Megrendelhető 2 koronás havi részletfizetésre is! — KUNOSSY, SZILÁGYI és TÁRSA könyvkiadóhivatala, Budapest, IV., Semmelweis-utca 14. Napi képos könyv- és kép-árnyék inges és bírá

Árn kötetenként csak 2 kor. A teljes 10 kötetből álló sorozat 20 K. — Megrendelhető 2 koronás havi részletfizetésre is! — KUNOSSY, SZILÁGYI és TÁRSA könyvkiadóhivatala, Budapest, IV., Semmelweis-utca 14. Napi képos könyv- és kép-árnyék inges és bírá

egyetlen kenyéradójától, fekete, jól tejelő kecskéjétől. A szomszédok 40 koronára becsülték az árát, de ne legyen özv. Kiss Gáborné a neve. ha odaadta volna a fél világért; mert az éppen csak hogy beszélni nem tudott . . . ; a nagy dicséretnek még tán ma sem lenne vége, ha őrmesterem félbe nem szakítja.

— Vezessen oda, a honnan ellopták azt a kecskét.

Égtem a kíváncsiságtól, de kissé kételkedtem is magamban, hogy miként fogja őrmesterem előkeríteni a kecskét a semmiből? Megkettőztetett figyelemmel kísértem minden mozdulatát.

Alig hogy egyik félre eső utcában özv. Kissné asszonyunk házához értünk, őrmesterem, hogy jobban láthasson, előrehajolva, a bejárat előtti hidacsokát, majd az udvart egészen az istállóig lépésről-lépésre figyelmesen átvizsgálta, s ugyanígy az istálló ajtajától a mezőre kivezető ajtóig alaposan végig nézte a sáros talajt. Aztán ismét visszatért az istállóba, s a kecske hült helyén a rozoga és elég szemetes padlózatot vette szemügyre. Egy jól felismerhető kecskenyom szélességéről és hosszúságáról papírszalagon czeruzával méretet vett föl. Majd szemébe ötlött, hogy a jászol oldalán egy kötélrész csüng le. Azzal volt odakötve a kecske. A tolvajnak nem volt ideje a kötélcsomót leoldani, hát elvágta a kötelet s másik felét a kecskével együtt elvitte. Ezt a csomót most őrmesterem kioldozta, s miután a kötélet mindkét végét figyelmesen megvizsgálta, járőr-táskájába csuszattatta.

— Mondja csak, Gábrisné asszony, — fordult most izzadságtól gyöngyöző arccal őrmesterem a szögletben siránkozó asszony felé — mi baja volt a kecske hátsó bal lábának?

— Teremtő szent Isten! — sipított az s csodálkozva összecapta kezeit. — Hát őrmester ur azt is tudja, hogy egyik körme hiányzott a bal lábán? Még gida korában elhullatta a pajkossága miatt.

— Van-e nénemasszonynak valaki ellen gyanuja? — kérde tovább őrmesterem jegyzék-könyvecskéjébe jegyezgetve.

— Jaj hiszen csak volna, — szólt szikrázó szemekkel felegyenesedve az asszony — tiz körmömmel vájnám ki mind a két szemét, ha Góliát fia lenne is!

— Majd mi nézünk hát kecskéje után — szólt biztatólag őrmesterem, s a községi bírót maga előtt az istállóból kitolva, kérte ezt, hogy a nyomozás tovább folytatásához, minthogy házkutatást is fog tartani, kerítsen elő még egy községi közeget és azzal jöjjön utánunk az alvág felé, hol az oláhok laknak.

— Tartok attól, — szólt őrmesterem a mint magunkra maradtunk, hogy a kecskének csak a bőrét találjuk; a husából azóta már lakmározhattak. Kecskét, borjút, malacot, juhot pulykát, libát, kacsát egyenkint többnyire azok és akkor szoktak lopni, a mikor és a ki olcsón jól akar lakni.

— Ez mind szép, — gondolám magamban — de hogy miképp kapjuk meg bár a kecske bőrét, ezt szeretném tudni.

Alig hogy a községi bíró egy esküdtel beért bennünket, őrmesterem, ki eddig gondolatba mélyedten, lesütött fejjel léptetett mellettem, hirtelen visszatekintett egy házikó felé, mely előtt már elhaladtunk volt. Az őrmester tekintetét követve annyit még én is láthattam, hogy a ház szögletén egy utánunk leskelődő fej eltűnik.

— Jó helyt járunk — szólt őrmesterem maga után intve bennünket és gyors léptekkel az udvarra siettünk. A leskelődő fej tulajdonosa ott ült már nyitott ajtója küszöbén s kurtaszáru pipájából ugyancsak szitta a — levegőt, mert biz az füstölni sehogya sem akart. Apró szürke szemeivel bozontos szemöldöke alól csodálkozva nézett ránk, mintha most vett volna csak bennünket észre. Ünneplőbe volt öltözve, mert nagy oláh ünnep volt.

— Buna Zua, Juonye! — köszönté őrmesterem a ház urát, aztán a nehézkesen felállott Juon mögött a szoba ajtaját hehuzva, engem az ajtóhoz állított, rám parancsolva, hogy: — Lélek az ajtón se be, se ki!

Juont pedig bizalmasan karon fogva hátrafelé vitte az udvaron. Látszott, hogy régóta ismerik egymást. Halkan folyt köztük a párbeszéd, úgy hogy szavaikat alig érthetém. Őrmesterem mindjárt a szeg fejére ütött kérdésével.

— Hol van az éjjel szerzett kecske, János öcsém?

— Miféle kecske? Ha azt gondolja az őrmester úr, hogy azt is én vittem el, hát keresse meg! — volt rá a durczás felelet.

— Jobb lesz, ha őszintén beszél velem, fiam, mert tudhatja, ha keresni kezdem, meg is találom! — válaszolta az őrmesterem.

— Azt szeretném látni! — szólt Juon még kihívóbban, s ujra szájába bökte a pipáját.

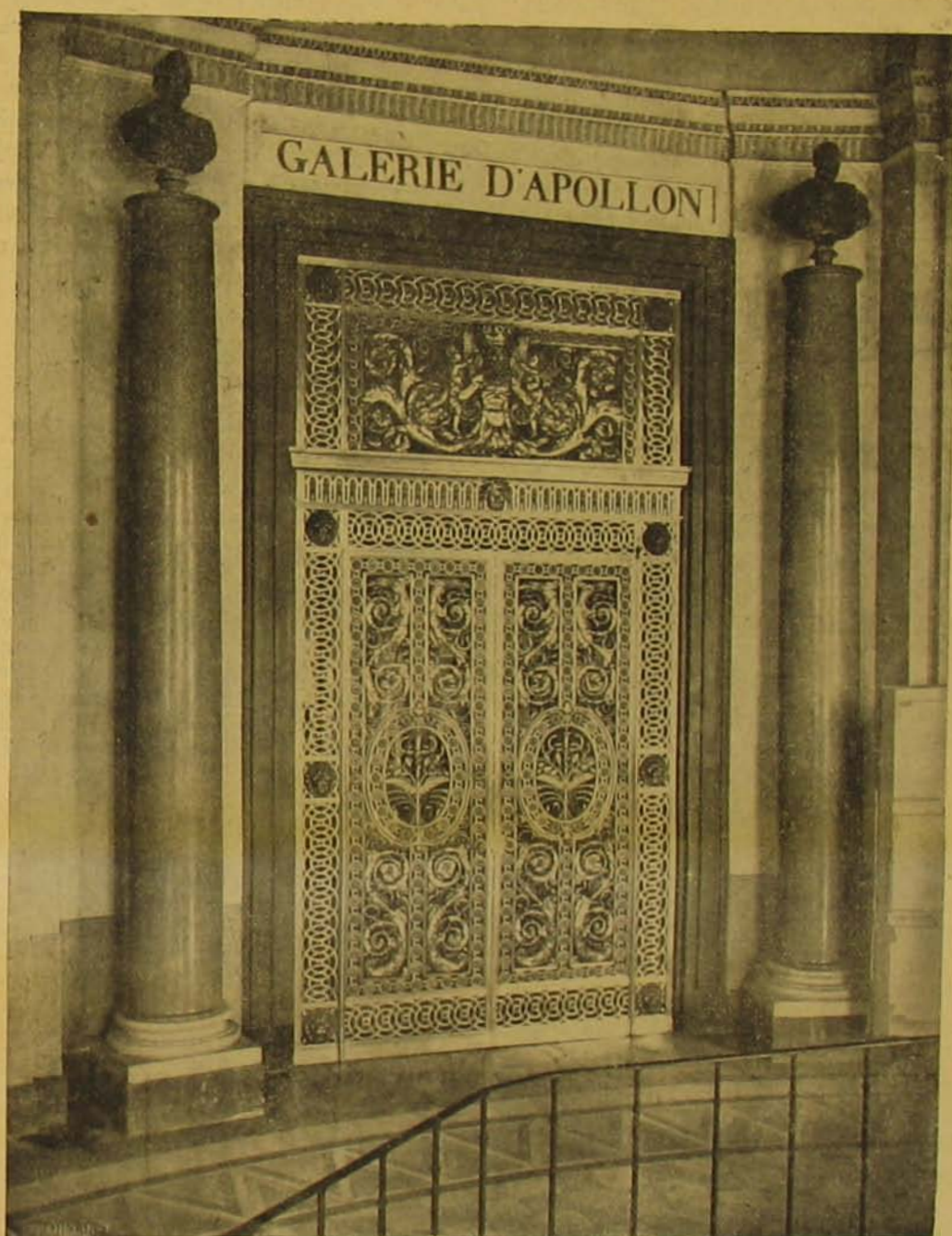
Az udvar végében levő félfedelű félszer alá érkeztek a párbeszéd közben, s mivel a kerítés megakadályozta a tovább haladásban, természetesen ott álltak meg, őrmesterem beszédközben fürkésző szemekkel a talajt vizsgálgatta, majd hirtelen fejük felett a félszer fedelére nézett.

— Hát biz azt, fájdalom, élve már meg nem láthatjuk, János úr, — enyelgett tovább őrmesterem — megnyuzta azt már kend ezen a helyen; hanem ha már oly jól el tudta rejteni a bőrét, husát, mi a macskáért tudta itt feledni fejeéről a kötelet?

Delikvensünk úgy felkapta e szavakra fejét, mintha vipera csipte volna nyakcsigolyájába, a pipa is kiesett szájából s aztán elfogultan lépett őrmesteremtől egy lépést távolabb.

— Bíró uram, jöjjön és legyen szives oldozza le a kötelet a gerendáról — s felmutatott őrmesterem a félszer fedelére — mert ha én oldom le, ez a Juon még esküt tesz rá, hogy büvészkedve leoldás közben kicsérletem.

— Nem, esküszöm biz én, — szólalt meg alázatos hangon a delikvens, mialatt a bíró egy bakra felkapasz-

Az Apollo-terem ajtaja a párizsi Louvroban, a melyen át a tolvajok be akartak jutni.

kodva, leoldozta a kötelet — az őrmester ur az ördög-
gel czimborál.

— Na, bíró uram, most keresse meg a kötélnek
azt a végét, a melyik késsel lett bemetszve s tartsa
felém!

De már erre én is megfedekeztem a kapott parancs-
ról s kíváncsiságom odabajtott a bíró háta mögé.

Ősparancsnokom lassan előkereste járőrtáskájából a
helyszini szemlekor odarejtett kötéldarabot s vágott
végét oda illesztette az eléje nyujtott kötélmetszetre —
biz az hajszálra összekövött. Astán odaszól Juonnak:

— A kötél megvan János öcsém, most magán a sor,

hogy előadja a kecske bőrét és a még el nem fogyasz-
tott húst.

Kezeit mellén bűnbánóan összefogva, szótlánul indult
delikvensünk a lakház mögötti konyhakert felé. A kert
sövényéből egy kapát huzott elő s azzal egy helyen a
sáros földet széthuzva 20—30 cm. mélységben előtűnt
a földalatti verem faajtócskája. Biz arra mi soha rá
nem akadtunk volna! A községi esküdt hamarosan
kiadogatta a fölnégyelt kecske három czombját. A kecske
feje káposztában főtt a kunyhó szabad tűzhelyén; a
hiányzó czombból paprikást reggelizett az öt tagból
álló család. A kecske bőre a harmadik szomszéd üres

kukoriczakashában volt — ennek tudán kívül — kite-
ritve. A teljesen megtört Krecsun Juont őrmesterem
annak kijelentésével, hogy az elkobzott bőr és hús
a község előljárósága őrzetében marad, ő pedig lopás
miatt a poklosi kir. járásbíróshoz feljelentetik — jó
tanácsokkal ellátva a községházától bazabocsátotia.

Oly érthetetlen, talányszerű volt előttem őrmesterem-
nek e nyomozás körüli eljárása. hogy a mint a község-
házánál magunkra maradtunk, nem állhattam meg,
hogy szóvá ne tegyem azt.

— Csak addig fog ön előtt eljárásom rejtély maradni,
mig meg nem mondom a nyitját! — felelte az őrmesterem.
— Minden nyomozásnál legelső teendője a járőrnek azt
megállapítani, hogy ismerős, vagy a helyi viszonyokkal
ismeretlen ember követte-e el a tettet? Az alapos hely-
szini szemle adhat erre csak kétséget kizáró bizonyíté-
kot. Hiába kerestem a kecske nyomait a kapu előtt és
az udvaron; ellenben ráakadtam az istállóajtóban s a
sárban könnyen követhettem a mező felé az irányt,
melyben akarata ellenére a kecskét húzva vitték —
erre enged következtetni az, hogy több helyen a sárban
a kecskének mind a négy lába előrecsuszott nyomot
hagyott. Ki vihette a kertek felé a kecskét, s ki tud-
hatta azt, hogy az irányban is kapu vezet? Nemde az,
a ki ismerte, tudta ezt! Tehát ismerős egyén, ki bizo-
nyára az én örskörletemből való. Megejtendő nyomo-
zásomhoz ennek biztos tudata adta meg az alapot. És
tovább ekkép kombináltam magamban: Ismerős ember
követte el a tettet; mivel egy kecskét lopott: azt csak
haszonélvezeti és nem üzérkedési célból lopta. Azért
lopta most, hogy a mai oláh ünnepen busoedelhez jusson,
tehát oláh kellett legyen a tettes. Azt, hogy éppen Krecsun
Juon volt e a tettes, — mivel több román közértalmu
egyént ismerek a községben — természetesen nem tud-
hattam. A mint azonban ennek lakbáza előtt elhaladva
észrevettem, hogy ajtaja nyitva van, ellene irányult
gyanum bárom okból: 1-szor mert honn volt; 2-szor
mert hasonló körülmények közt egy év előtt lihalopáson
értem; 3-szor mert a nyitott ajtó arra engedett követ-
keztetni, hogy tudomással bir már a megindított nyo-
mozásról, s a tolvajoknál szokásos kíváncsisággal utá-
nunk leskelődik. Hogy ez utóbbi föltévésem helyes
voltáról meggyőződjem, tovább haladtam a ház előtt,
mind addig, míg ideje lebetett az ipének a ház szög-
letség előjönni a leskelődés folytatására, hirtelen vissza-
fordulva, az eltűnt leskelődő fejről tudtam rögtön, hogy
az a tettes feje volt. A mint közel hajolva szóba álltam
vele, lehetéteből megtudtam, hogy ő is kecskét kapni
nem fogunk, mert gyanúsítottom hagymás tokán szagot
égett ki.

— De a kötél, őrmester ur, a kötélről honnan
tudhatta, hogy ott csüng a félszer alatt?

— Nem restellem beismerni, fiam, — szólt bajusza
lalatt hamiskásan nevetve őrmesterem — hogy annak
feloldozása — ahogy ez a nyomozásoknál számtalanszor
meg szokott történni — pusztán véletlennek köszönhető.

Mikor a félszer alatt álltunk, fejünk fölött a fedőnádat
veréb vagy eger megbolygatta és egy szilánk kalapomra
pottyant, hát fölnéztem oda önkéntelenül s megpillan-
tottam a kötelet, mely egy fadarabbal a nyuzás ezéljából
volt odakötözve. A rejtély meg volt oldva! Mint ebből is
láthatja, fiam, a nyomozásból nem kell egyéb, mint jó
személyi ismeret; következtetések helyes láncolata és
egy kis — véletlen szerencse! De most induljunk
tovább a sárréti tanya felé, mert már is megkértünk!

(Vége köv.)

KÉPEINKHEZ.

Tolvajhadjárat a remekművek ellen.

A miért az egész művelt világ érthető és el nem itél-
hető irigységgel tekint a francia köztársaság muzeumai
felé: az antik és az újabbkori művészet remekeiben és
csodáiban való tulságos gazdagsága francziáknak immár —
gondot okoz. Örömet is, természetesen, de gondot, sőt
keserüséget is, különösen mióta titokzatos, bűvészek
módjára ügyes, hibetetlenül merész és hibetetlenül sze-
rencsés betörők valósággal rákaptak a respublika kin-
cseire. Divat, veszedelmes és kegyetlen divat a muzeu-
mok megdézsmálása, még pedig mindig ott, a hol leg-
jobban fáj, a hol a legkívánatosabb a zsákmány, és a
hol — hibetetlen, de igaz — legkisebb az őrzők óva-
tossága.

Harmincz nap alatt négy olyan betörést követtek el —
egyét a francia-belga határon, hármát a köztársaság-
ban — a mely örökös hírűvé tenné ezeknek a boszor-
kányos zseviványoknak a nevét. Föltéve, ha tudnák a
nevöket. De a gonosztettek sorában éppen azok a leg-
nevezetesebbek, a melyeknek a szerzői szerények, ho-
mályban maradnak, szóval: névtelen hősök. Courtrais-
ben, megirták az ujságok, a székesegyház restaurálása
során ellopták Van Dyck egyik legpompásabb vásznát,
a Keresztről való levétell, a mely — ha lehet így mon-
dani — testvérek között is megért háromnegyed milliót.
A vászon magassága körülbelül négy méter, a szélessége
több kettőnél. Hová tebették a rablók ezt a hatalmas
képet? Semmiféle műkereskedő meg nem veszi, mert
az orgazdaság volna. Azonfölül, a megkárosított város
húszezer frank jutalmat ígér annak, a ki a remekmű
nyomára vezet. Melyik műkereskedő, ha fölkinálják
neki az ellopott képet, nem kap inkább a húszezer
biztos frankon, a mivel együtt megmarad a becsület is,
mintsem a bizonytalan vásáron, a melyre busásan rá-
fizethet, esetleg néhány esztendői fogsággal is? Nem
kell magyarázatni, annyira nyilvánvaló a dolog, hogy
azt a képet valaki ellopatta. A tolvajok szerződött em-
berek voltak. Nem bizonytalan haszonért, hanem biztos
fizetésért loptak.

A köztársaságban három lopás következett egymás-
után — eddig. Egy hónap alatt. Az elsőnek a színhelye
Pouen volt, a melynek a muzeuma különösen régi ér-
mekben és pénzekben, azonfölül csodaszép limoges-i
zománczmunkákban gazdag. Itt éppen ezeket az emai-
lokat akarták olvinni. Még pedig nagyon akarták.
Annyira óvatosak voltak, hogy a szekrényeknek az
üvegét nem törték össze, hanem a zárat nyitogatták
finom szerszámokkal. Négy darab zománczos képet —
mindegyik néhány ezer frank — már megkerítettek.
Éppen a második üvegszekrényt fessegették, a mikor zajt

Az Apolló-terem a párisi Louvrebán, a hol lopást kíséreltek meg.

hallottak. Arra hanyutt-homlok elmenekültek. A szák-mányt persze magukkal vitték. Mi történt? Lent, a múzeum földszintjén, a portásnak a kis gyermeke, afféle szopós baba, éjszaka idején fölsirt. Ez volt az egész. De mire a vékonyka hangok följutottak a gonosztevők fülébe, ijedelmes zajt csinált belőlük a fölzaklatott képzelődés.

A második lopás már nem végződött ilyen jól. Vagyis a múzeumba nézve nem jól. Mert a tolvajok elégedettek lehetnek. Két *Fragonard*, két *Boucher* és egy *Vanloo* képet, valamint egy nagyértékű, elefántcsontra festett miniatúrát vittek magukkal *Amiens* birneves, rendkívül gazdag képtárából. Ennek a lopásnak a terve annyira

vakmerő, a végrehajtásra annyira bravuros, hogy nem lehetne elhinni, ha nem tanuskodnék róla hétszáz ezer frank ára képnék az eltűnése. Mert miről is van a szó? Az amiensi múzeum modern épület, fölszerelve mind azzal, ami benne lévő holmit tüztől, víztől, tolvajoktól megóvhatja. Minden ajtó, minden ablak villanyvezetékekkel van odakapcsolva a portás szobájához, elég megérinteni akár ajtót, akár ablakot és a villamos csengők szava fölveri az egész biztat. Rendes úton az amiensi múzeumba nem egy ember, de egy légy sem juthat be éjjel. A tolvajok mégis bejutottak. Még pedig ilyenformán: Az épület egyik sarkán föl a tetőig vilámlámpák húzódnak. Azon fölkapaszkodtak az ere-

HIREK.

szig. Ott fölvetették magukat a tetőre, a mely üvegből való. Az egész tető azonban apró tornyokból van összealkotva, a melyek között sehol nincs szélesebb ut negyven centiméternél.

Húsz ilyen apró torny mellett kellett elhaladniok vak sétálásban az életüket kockára vető tolvajoknak, hogy eljussanak a kiemelt terem fölé. Ott aztán megkeresték azt a kis azellőztető ablakot, a melyet nyarankint ki szoktak nyitni, a melyet azonban telen át gondosan bezárnak. Ezt a több centiméter vastag üveggöcskét, nem lehet tudni, miképpen, kiemelték, a harminczöt centiméter szélességű nyíláson aztán az egyik gonosztevő lehoczatoita a másikat a képtárba. A szeruza vastagsága, de hibetetlenül erős kötelet ott hagyták a tolvajok. Ez minden, a mit a múzeum emlékül eliebt. A múzeum Lavallard nevű termében — így hívják, mert két Lavallard fivér ajándékozta az egészet — meggyújtotta az éjjeli látogató a magával vitt gyertyát, annak a pisálkoló fényénél bannulatos pontossággal kivágott hat képet a keretéből, éppen azokat, a melyekre a muzeumban a legbűzskébbek voltak és aztán . . . Nos, aztán még korántsem szedte a sátorfáját. Föllesztett egy remek éremgyűjteményt tartalmazó üvegezekrényt és kizsedte belőle az összes aranyakat. És még mindig nem szókótt. Hanem igenis lefejtette még egy kanapéról a hársönyt, abba belecsomagolta a hat képet és csak aztán mondott istenbózzádot az arienszi múzeumnak.

Következik az utolsó felvonás. Persze csak egyelőre. Nyilván azok, a kik a fölsorolt gaztettekben is ludasok, rámerészkedtek a legnagyobb, legvakmerőbb gonoszra: nem régen egy éjszaka be akartak lopódnizni az Apolló-terembe. A Louvre legpompásabb, legszebb, legcsodálatosabb csarnokába, a melyhez fogható nem is igen van több sem a nemzetek, sem a királyok kincses palotáiban.

A mit a Galerie d'Apollon magában foglal, azt lajstromba szedni is csak egész könyvben lehetne. A mit az ötvös és zománcművészet francia, olasz és német földön a tizenkettedik századtól fogva remeket és értékeset alkotott, a mi ékzerhez, nemeskővű fegyverhez, a gall nagyság és vitézség emlékei tapadnak, annak a színe, a virága itt van ebben a teremben. Egyetlen szekrényének az értékét talán ötven millióval sem lehetne megfizetni. Ebben van a világ legszebb gyémántja, a Regent, a mely egymagában tizenöt milliót ér, mellette a másik gyémántcsoda, a Mazarin, ugyanebben a szekrényben, egyebeken kívül, I. Napoleon koronája, Medici Katalin mellidiszje. És így lehetne folytatni ezt nyolcz nagy és egész sereg kisebb üvegszekrény mellett. Ez az Apolló terem. És ezt akarták meglopni lelketlen, de jól számoitó tolvajok. Egy darab inden: egy latifundium.

A Szajna felől, a hová a galéria fenéklaklaka néz, akartak a gonosztevők behatolni. A hatalmas ablak alatt van a IX. Károlyról elnevezett remekművű erkély, tíz méternél magasabban a föld színétől. Hogyan, miképpen, lehetetlen kifürkészni, a tolvajok létra segítségével nélkül följutottak erre a balkonra. Kivették már a terembe nyitó ablak egyik üveglapját is, a mely kilencz milliméter vastag.

De ennél tovább nem juthattak. Következett az éjjeli ór óránként ismétlődő ellenőrző sétája. El kellett tűnőnk. De bizonyára minden kizárva, hogy még vissza is jönnék

V. II.

Halálos esés. Nagy Pál hódmezővásárhelyi őrszeli csendőr, az őrs padlására meöve, annak lépcsőjémegcsuszott és lezuhant. A szerencsétlenül járt csendőr az esés által szenvedett belső sérülései következtében rövid kintlódás után február 8-án meghalt és a megejtett orvos rendőri boncolás után bajtársai élénk részvétele mellett eltemetteték.

Gyilkossági kísérlet. Jenesutz István, Aradmegye kerülőzi lakost, február 9-én este 7 órakor a saját lakásán, Urzuj István az ablakon át meglötte és súlyosan megsebesítette. A tettes a csendőrség által elfogatott s a bíróságnak átadott.

Rablógyilkosság. A baranyamegyei Gordisa községben, február 14-én este 9 és 10 óra között Hilfreich József ottani korcsmáros távollétében annak lakásába egy fegyveres rabló behatolt és a korcsmáros nejét, szül. Engel Terézt egy puskalövéssel megölte, a korcsmáros Jolán nevű leányára pedig egy forgópisztolyal kétszer rálőtt és rajta súlyos, de nem életveszélyes sérülést okozott. Ezek után pedig 100 korona készpénzt elrabolva, elmenekült. A csendőrség a nyomozást bevezette és a tagadásban levő, de alapos gyanúval terhelt tettetést Báranek János alsószentmártoni lakos személyében kiderítette és azt elfogva, a bűnjelekkel együtt a siklósi kir. járásbírószágnak átadta.

KÜLÖNFÉLÉK

Az ujjlenyomatokat, mint azonosítási és fölismerési eszközt már Transwaalban is alkalmazzák az Ázsiából bevándorló mohammedán vallásu elemek nyilvántartására és azonosóságának megállapítására. A gyarmati hivatal által most kiadott «kék könyv» elmondja, hogy négy módszer között lehetett és kellett a gyarmati kormányoknak választani. A «kézirásai és physikai sajátosságok» rendszere teljesen alkalmazhatlan volt az ázsiaikra. A másik mód, a fotografálás, a mohammedán vallás alapelveibe ütközik. A Bertillon-féle mérések rendszere ugyanezen szempont alá esik, azonkívül nagyon drága. Maradt tehát az ujjlenyomat, mely az ázsiaikat nem teszi ki semmi megalázó vagy zaklató eljárásnak és vallási tanaiukba sem ütközik.

Óriási fenyőfák. Ismeretes, hogy földünkön Amerikában vannak a legmagasabb fenyőfák. Kaliforniában több olyan fenyőfa él, mely 130—140 méter magas és a töve 17—20 méter kerületű. Mult évben egy ily óriási fenyőfa, miután töve mellett forrás buggyant fel, kidőlt. A «Scientific American» szerint a ledőlt fa mellé 57 lovas állt egymásután hosszában és 150 sorakozott egymás mellé. Az óriási fát szétfűrészelték 40 darabra és 40 vagonon szállították Newyorkba, a hol a növénykertben fogják kiállítani közszemléletre. A fa törzse átlagosan 7 tonna súlyú volt vagonoként számítva. Az első vagon fatörzse 11.6 m. átmérőjű volt, az utolsóé 3.3 méter. Az ágakból 9 öl fa került ki. Számítások szerint a fa 2—3 ezer évet élt.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre, továbbá a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

K. F. Őrsvezető. A még hátralevő rövid időt várja be türelemmel. A küldött bélyeget lapunk javára bevételéztük.

A. V. alföldi csendőr. Igen.

Alföldi csendőr. 1. Ennek a kérdésnek a megoldása folyamatban van. 2. 365-ik. 3. Megküldtük.

B. J. 1. Nincs igénye. 2. A közegei előjárásának adandók át, a ki táplálásukról gondoskodik. 3. Bármely jobb könyvkereskedésben megrendelheti. 4. A szabadságot, ha a kérelem indokolt és a szolgálat megengedi, nem tagadják meg.

K. csendőr. 1. A rá eső hányad leszetése ellenében jogosult a lapot olvasni. 2. Egyiptomnak nem, de Jeruzsálemnek királya. 3. A csendőr járőr, az E—26. jelzetű «Katonai díszadás C»—1. fejezetének «I. Általános határozmányok katonaszemélyek szállására». 1. pontjának 7. sorában foglaltak szerint, a többek között őrzáti lappal is jogosult vasuton utazni. 4. Csak a teljesen vagyontalan betegek ápolatnak az országos betegápolási alap terhére, a melyhez különben minden adózó polgár egyenes adója 3%-ával hozzájárul. A kinek vagyona van, köteles a betegápolási díjat megfizetni, ezt teheti azonban apróbb havi részletekben is, ha beigazolja, hogy azt egyszerre megfizetni képtelen. 5. II. Rákóczi Ferenc, ki 1735-ben Rodostóban halt meg, híve, Mikes Kelemen által édes anyja, Zrínyi Ilona, Tököly Imréné sírjába temeltetett el Konstantinápolyban Galata nevű külvárosában, hol eirjokat, hazaszállításukig a Benoit nevű francia szerzet tagjai őrizték. A hamvak hazaszállítására, minthogy török földben pihentek, a Porta engedelmét kellett kikérni.

Tökölyök. 1.—2. A kir. közjegyző. 3. 103-ik. 4. Előreláthatólag folyó évi július hó 1-ével. 5. Figyelmeztetni igen, fenyegetni nem. Talán összetéveszti a kettőt? 6. Nem illő 7—8. A választ megtalálja az ált. szolg. hat. Bevezetés 1. pont 6-ik és a II. szolg. utasítás 3. §. 1. bekezdésében.

N. J. ca. cz. Őrsvezető. Olvassa el a járásörmesteri utasítás 6. §. ntolsó bekezdését.

B. L. Ha a 4 mm. szabványos súlyú málhát egy elfogat nem bírja, a mit a község előjárósága igazolni tartozik, akkor két elfogatót vez igénybe. Egyébként olvassa el az ill. szab. 21. §. 7. pontjának 4. bekezdését.

L. A. Kisérje figyelemmel a pályázatokat, azokban a szükséges feltételeket is meg fogja találni.

S. S. 115-ik.

E. Őrsvezető. A cseládfentartó czimen póttartalékba helyezett egyén a védtörvényutasítás értelmében, mindaddig, míg e czimen van a póttartalékban, a csendőrségbe nem vehető fel.

Á. D. Kebed. Csak a dúvadakra vadászhatnak.

B. J. 1. Purling. Ezen óhajának teljesítésére nem érezzük magunkat hivatottaknak, a jövő évi zsebkönyvben már amúgy is benn lesz, addig legyen türelemmel. 2. Lesz, de még nem tudni mikor.

M. J. csendőr. A határrendőrséghez a felvételek a szükséghez képest és nem időszakonként történnek. Külömben kisérje figyelemmel az annak idején lapunkban is megjelenő erre vonatkozó pályázati hirdeményeket és abból meg fog tudni mindent.

T. J. 1. Ha közvetlenül lép át, akkor beszámíttatik. 2. A kivonuló járőrnek mindig az a vezetője, a kit az őrsparancsnok vagy helyettese, a kivonulás alkalmával olyannak eldör.

K. P. Kérjen több — bármely napilap vasár- vagy ünnep-

napi számában bőven található — fővárosi bankháztól prospektust, azokból kiválaszthatja a legelőnyösebbet. Czégekét különben elvből nem ajánlunk.

Vitakozók. Az őrgrof nem magyar, hanem német és olasz főnemesi rang. A jelzett családnak — a mely különben olasz eredetű — minden tagja őrgrof, kívülök más őrgrof család nincs Magyarországon.

V. S. jörmester. Az 5915—1905. ezámh houvédelmi miniszteri rendelet kifejezetten tovább szolgáló altisztek gyermekeinek biztosítja — egyes tanintézetekben — a tandíjmentesség kedvezményét, hogy azt a gyakorlatban a nyugdíjas altisztek gyermekeire is kiterjesztik-e, nem tudjuk. Próbálja meg.

Egy előfizető. 1. Azt most még megmondani nem lehet. 2. E kérdés az elsőnél fogva tárgyaltan. 3. Részletekbe, mint-hogy azok még előttünk is ismeretlenek, nem bocsátkozhatunk, annyit azonban mondhatunk, hogy a mostaninál kedvezőbb lesz.

B. J. A 14 nappal megszakított katonai szolgálati idejét most nem számítják be, hanem ha már a csapatnál kérte a csendőrséghez való áthelyezését, akkor kérje szolgálati uton az erre vonatkozó adatoknak a csapatjától leendő beszerzését, a mely adatok aztán az ön anyakönyvi lapjánál fognak őriztetni a bekövetkezendő felülvizagáltatásáig a melyeknek alapján szolgálati idejét, ha megérdemli, legfelsőbb engedélyvel annak idején beszámítják. 2. Azt időhöz kötötten megmondani nem lehet.

U. F. Ön nem tehet egyebet, minthogy az atyja által elzálogosított földeket kiváltja.

IX. éves előfizető. 1. A kinevezések — kivéven a katonatiszti és tiszthelyettesieket — sehol, tehát a postánál sincsenek hónapokhoz vagy napokhoz kötve. 2. Irja meg milyen állásról van szó, akkor megmondhatjuk, hogy az illetőek mi a javadalmazása. 3. A rendelet, melylyel a kinevezésről értesítik, mindig megmondja, hogy kinél kell jelentkezni.

F. G. csendőr. Kérdezze meg a szárnyparancsnokságtól.

M. J. járásörmester. Azért nincsenek felvéve, mert ott csak a járás-, illetve őrsparancsnokok nevei vannak feltüntetve. Egyébként a folyó évi csendőrségi zsebkönyv 49. lapoldalan feltalálhatja saját névét is és meggyőződhet róla, hogy nem érte őnt a mallózás sérelme.

F. S. 1. Azt a dolgot sürgetni nem lehet, várja türelemmel az elintézését. 2. Sorsjegyeiről később.

Kiváncsi. Mindaddig, míg az ön előtt egy évvel jeivényesen kitüntetett Bednersz János és Tóth Ferenc számára a jelvénypótdíj nem folyósíttatik, az önnek sem lesz folyósítható, tehát csak türelem továbbra is.

M. M. csendőr. Bardócz Salamon járásparancsnokság vezetésével megbízott őrmester a II. kerületnél Pancsován állomásozik.

Kiváncsi X. 1., 2., 3. Mind légből kapott kohlomány. 4. Hihetőleg ez év folyamán. 5. Még nem állanak átdolgozás alatt.

Bihari. 1. Megküldöttük. 2. Az előfizetési felhívásban, a melyet ön is meg fog kapni, minden tudnivaló benne lesz.

B. Sz. 1. 75-ik. 2. Utólag senki sem.

FEJTÖRŐK.

Számталány.

Egy társaságban bizonyos célra 7200 koronát kellett összegyűjteni. Midőn a gyűjtés befejeződött, kitűnt, hogy mindenkinek még egyszer annyit kellett adnia, mint a hányan összesen jelen voltak. Hány személy volt jelen?

As eddig megjelent legérdekesebb detektivelbeszélősek, melyek Nick Carter a legzenésibb amerikai detektívnek átör kalandjait tartalmazzák. Ezen legérdekesebb bűneseteket és azoknak részletes nyomozásait Nick Carter maga beszéli el. — Ár 15 krajczár. Kapható mindenütt és a kiadóban

STOKOVSKY és MIKOLÁSY Budapest, Király-u. 13.

NICK CARTER
AMERIKA LEGNAGYOBB DETEKTIVJE!

Betűrejtvény

OOOOOOOOO zís

Verstálány.

H-val a kopasznak ez nincsen,
V-rel a tejfelből készitem,
B-rel mindenkinek a kára,
R-rel a méhek sokasága.

Megfejtési határidő: 1908 márcz. 9.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné sanatoriumi sorsjegy lesz kiosorolva.

Lapunk f. évi 7. sz.-ban közölt fejtörők helyes megfejtése:

Képtalány: •A kölcsönös megbecsülés a legjobb házi barát. — Betűrejtvény: •Jön az ellen. — Számrejtvény: •Az anya 36, a fiu 6 éves.

Helyesen megfejtették: Vaszary őrsv., Mór; nagymegyeri őrs; Kosztolányi István őrmester, Budapest; Sebestyén cs., Kömlő; Gyergyák őrsv., Deák őrmester és neje Kunszentmiklós; Cseke I. és Szalai J. próbacsendőr, Sárosp; Petrovits B. cz. őrsvezető Tápió-Szele; magyarbodza-krásznai őrs; Matósec A. cs., Fertőrákos; kaposvári őrs, Groesli Gyula cz. őrsv., Budapest; Nagy J. cs., Riváduliu; zámolyi őrs; facseti őrs; Sulán G. őrmester, Szabó M. őrsv., Ogyán; Kozma J. csendőr Turócszentmárton; Fazekas F. jörm és Dombi J. őrm. Bácsalmás; Liták M. csendőr Koskóc; Margineán J.-né Nagykáta; Pásztor M. és Tompai F. csendőrök Pancsova; nyirbélteki őrs; Szacsódi Sándor őrsvezető Nagykanizsa; hajdúszámonsi őrs; Suhajda Gy. csendőr Hajdúszóvár; Kis Domokos őrm. és neje Mezőzah; Balla Lipót csendőr Krasznokvajda; czepesjai őrs; Pataki A.-né jörm.-né Liptószentmiklós; Helfert csendőr Ruszt; Kelemen M. őrsv. Magyarigen; Sánta József őrsv. Karczag; Tóth Kása István őrm. Csanytelek; Biró I. őrsv. és Váradi J. csendőr Abádszalók; Bretán L. őrm. és neje Bacsa; Rezner J. csendőr Noszlop.

*

A kiosorolt Erzsébet-királyné Sanatorium-sorsjegyet a nagymegyeri őrsnek elküldöttük.

NYILTTÉR.*

Turistáknak és kerékpárosoknak. Nektünk megküldött és teljes hittel érdeklődés szerint a Kwizda-féle Fluid (kigyó véljegy) és •Turista-fluid• tekintélyes turisták, kerékpárosok és lovasok által megerősített kirándulások előtt és után kiváló eredményre használtatik. Ezen értesítések szerint a Kwizda-féle fluid azon tulajdonsággal bír, hogy a test izomzatát ellentámasztó és kitartóvá teszi annyira, hogy a legnagyobb megerősítetéseket is könnyedén kibírja. Mára azt pedig ezen szer teljes felélesztő a pettyhűdt izomzatot, fáradtságot és minden túlerőltetésből származó fájdalmat megszüntet. Ezen, szakférfiek által tett kijelentések hasznos útbaigazításul szolgálhatnak gyakorlati és sportkedvelőknek.

*E rovatban közöltékért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

HIVATALOS RÉSZ.

Büntetőjogi döntvények.

A btk. 343. §-ához. Szolgálatban állónak nem tekinthető az, kinek rendes fizetése nincs, hanem ellátásért dolgozik.

Ha vádlottnak a sértettnél rendes fizetése nem volt, s amikor dolgozott, akkor sem kapott fizetést, hanem a mire szüksége volt, azzal bőven ellátott, akkor vádlott nem tekinthető a sértett szolgálatában állónak és így az általa elkövetett lopás nem magánindítványi jellegű.

(Curia 1907 decz. 28. 9895/907. sz. a. II. Bt.)

Hamis pénz adásának ígérete, ravasz fondorlat.

A hamis pénz adásának ígérete elegendő a ravasz fondorlat megállapítására.

(Curia 1907 decz. 28. 9967/907. sz. a. III. Bt.)

Izgatás; választási bűncselekmények; gyűllekezet fogalma.

Izgatási vád esetében a vádlottnak gyűléseken tett nyilatkozatait összefüggésükben és a vádlottak megállapított politikai célzatának figyelembe vételével kell bíráló bíróságnak vizsgálni; nemcsak a nyilatkozatnak szó szerinti értelméből, de az azokban nyilvánuló agitációs módszerből s ennek eszközeiből is kell következtetést vonni. — Vádlottak beszédeinek főtárgya a faji és nyelvi különbség hangsúlyozása, és vádlottak a tájékozatlan tömeg indulataira számítottak, ezeket iparkodtak felkelteni és fokozni. Azt hirdették, hogy a töltek el vannak nyomva, a magyar nyelv tanítását és a magyar anyanyelvet a töltonyanyelv kipusztítására irányuló butító törekvésnek festették, a magyarságot oly színben mutatták be, mint a mely a tölkeket vallásuktól akarja megfosztani. Ez megállapítja az izgatást. — Vádlottak az a ténykedése, hogy Istentisztelet után a templomban az oltár mellől, az egybegyűlt híveknek a programbeszéd elmondani készülő képviselőjelölt meghallgatását ajánlotta azzal, hogy •tartsanak vele, az 1899: XV. cz. 171. §-ának 1. pontjába ütköző bűncselekmény. — Az a ténykedés, hogy vádlottak a tömeget a csendőrök rendelkezései elleni engedelmességre hívták fel ily kiállításokkal: •ne hagyjátok magatokat, ne féljetek a csendőröktől, üssétek a magyarokat, a btk. 172. §-ának 1. pontjában meghatározott bűncselekmény tényállásánál kimeríti. — Egyszerre gyűlést hívott össze, hogy mi célból gyűllekeztek össze, és hogy az összejövetelük tervszerű volt-e, vagy véletlen.

(Curia 1907 nov. 6. 8581/907. sz. a. I. Bt.)

Magyarnak Pécsi! — Nemzetnek Bécsi!

A szolgálat érdeke

is megkívánja a pontos órát. Legnagyobb választék a legpontosabb órákról és divatos ékszerekről képes árjegyzékben, melyet ingyen és bérmentve küldök bárkinek, ki ezen lapra hivatkozik.
SCHÖNWALD IMRE, PÉCS, órásmest. és ékszergy.

Hűtlen kezelés erdőőr által elkövetve.

Vádoltl azon cselekménye, hogy mint a szolgálatadójának erdője feletti való felügyelettel megbízott erdőőr, szolgálatadójának, kinek érdekeit előmozdítani kötelessége volt, azon célból, hogy magának jogtalanul vagyoni hasznot szerezzen, tudva és akarva ragyoni kárt okozott azáltal, hogy egyes vevőknek nagyobb mennyiségű fát szolgáltatott ki, mint a mennyit a vevők megvásároltak, a Btk. 361. §-a szerint minősülő hűtlen kezelés tényálladékát kimeríti.

(Curia 1907 decz. 27. 9892/907. sz. a. II. Bt.)

Magánlaksértés.

Sértetteknek az az eljárása, hogy vádoltl házánál garázda módon viselkedtek, vádoltl nem jogosította fel arra, hogy a sértettek által tőle bérben tartott bezárt lakásba, azoknak mint ott lakóknak beleegyezése nélkül behatoljon és onnan holmijukat kiLOBÁLJA; vádoltl cselekménye a Btk. 330. §-ában meghatározott magánlaksértést állapítja meg.

(Curia 1907 decz. 5. 9348/907. sz. a. III. Bt.)

Rablás fogalmához.

Vádoltlknak az a cselekménye, hogy sértett birtokából az ennek tulajdonát képező aranyórát és lánczot a személye ellen alkalmazott azon erőszakkal, hogy egyikük a vállánál fogva a földre lenyomta és ott lenyomva tartotta, az alatt pedig a másik az órát és lánczot mellényéről letépte, abból a célból vették el, hogy azokat jogtalanul eltulajdonítsák, a Btk. 344. §-ába ütköző rablás bűntettének tényálladékai ismérveit magában foglalja.

(Curia 1907 decz. 17. 9578/907. sz. a. II. Bt.)

SZEMÉLYI ÜGYEK.**Áthelyeztettek :**

1908 február hó 15-ével:

szentléleki **Hajdó Márton**, VIII. sz. csendőrkerületbeli főhadnagy, oktató tiszt, ezen állásától való egyidejű felmentés mellett, szakasparancsnoki minőségben a III. számú csendőrkerületbe: Kalocsára.

Freszly Loránd, III. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, kalocsa-i szakasparancsnok, oktató tiszt minőségben a VIII. számú csendőrkerületbe: Debreczenbe.

Kinevezetett :

1908. évi február hó 1-ével:

Járásörmesterré:

Ehleiter Ferencz II. számú csendőrkerületbeli őrmester, a honvédelmi ministerium 16. osztályában való tartós vezénylés mellett (Rangsám 1.)

Okirattal megdicsértettek :

A m. kir. honvédelmi minister úr által:

Csibi Tamás, m. kir. VII. sz. csendőrkerületbeli járásörmester, a közbiztonsági szolgálat terén hosszú időn át kifejtett buzgó és eredményes működéseért.

Kazmér Benő, m. kir. III. sz. csendőrkerületbeli járásörmester, a közbiztonsági szolgálat terén hosszú időn át kifejtett buzgó és eredményes működéseért.

A m. kir. III. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Dulcon Lajos törzsörmester, mert 15 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt, a közbiztonsági szolgálat terén és irodai alkalmazásban, de különösen mint szárnyszámvivő és mint pótszárny raktárkezelő, mindenkor kiváló buzgalmat, lelkiismeretes pontosságot és megbízhatóságot tanusított, példás magatartásával alárendeltjeinek és bajtársainak mintaképül szolgált.

Gálfi Illés őrmester, mert az 1907. évi augusztus hó 10-én a borsodmegyei Harsány községhez tartozó Gombászó szőlőtelepen meggyilkolva talált Molnár Ferencz harsányi lakos, hegyőr gyilkosait ügyességgel és szakértelemmel párosult körültekintő nyomozás során aránylag rövid idő alatt kiderítette és az igazságszolgáltatásnak átadta.

Nagy János I. őrsvezető, mert az 1907. évi augusztus hó 10-én a borsodmegyei Harsány községhez tartozó Gombászó szőlőtelepen meggyilkolva talált Molnár Ferencz harsányi lakos, hegyőr gyilkosainak kinyomozása és elfogása körül járőrsvezető járásparancsnokát határozottan támogatta, buzgó, leleményes és körültekintő eljárásával a siker eléréséhez nagyban hozzájárult.

Kovács János II. csendőr, mert az 1907. évi október hó 15—16-ika közötti éjjelen a borsodmegyei Sajókazinczon Schwarcz Sándor ottani lakos kárára betörés útján elkövetett 280 korona értékű 20 darab birkalopás tetteseit buzgó, leleményes és 131 órán át tartó fárasztó nyomozás során kiderítette, 18 darab birkát megkerített, a tetteseket pedig elfogva az igazságszolgáltatásnak átadta.

Kócs János csendőr, mert az 1907. évi október hó 15—16-ika közötti éjjelen a borsodmegyei Sajókazinczon Schwarcz Sándor ottani lakos kárára betörés útján elkövetett 280 korona értékű 20 darab birkalopás tetteleinek 131 órán át tartott kinyomozásánál járőrsvezetőjét határozottan támogatta, buzgó, leleményes és körültekintő eljárásával a bűnfelek biztosításához és a tettesek elfogásához nagyban hozzájárult.

Kovács György I. őrsvezető, mert mint szárnyirodai segédmunkás előjáró szárnyparancsnokát hosszabb idő óta a legnagyobb szolgálati készséggel, nagy szorgalommal és odaadóan támogatta, minden munkájában nagy kötelességtudást és lelkiismeretes pontosságot tanusított, példás magatartásával alárendeltjeinek mintaképül szolgált.

Kényelmes

havi részletfizetésre

Képes hangszer-árjegyzék ingyen és bérmentve.

hegedűk, grammofonok, fuvolák, czimbalmok

Önműködő, forgatható hangszerek.

Előzékeny kiszolgálás, méltányos üzleti elvek.

ELEK és TÁRSA

BUDAPEST, Károly-körút 10. sz.

Kukla Ferencz cz. örsvezető, mert mint törzsbeli segédtszti segéd munkás a reá bizott teendőket mindenkor a legnagyobb készséggel és odaadó buzgalommal teljesítette, példás magatartásával és előljáróiboz való hű ragaszkodásával bajtársainak mintaképül szolgált.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Vlasits János, *Szabó* János I. és *Szekér* József járás-ormesterek, az 1907. évben a közbiztonsági szolgálat igen fontos érdekét képező legénységi létszámkiegészítés körül a jelentkezők szorgalmas gyűjtése által tanúsított buzgó és eredményes tevékenységükért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. III. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Kolozsi Károly csendőr cz. örsvezető, *Talált* József és *Szabó* István csendőrök, mert az 1907. évi augusztus hó 10-én a borsodmegyei Harsány községhez tartozó Gombászó szőlőtelepen meggyil olva talált Molnár Ferencz barsányi lakos hegyőr gyilkosainak kinyomozása és elfogása körül járőrzetű járásparancsnokukat hathatósan támogatták, buzgó, leleményes és körültekintő eljárásukkal az eredmény biztosításához nagyban hozzájárultak.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Kovács József I., *Vincze* József, *Bernschütz* József és *Varga* István I. járásormesterek, *Mészáros* János II. és *Kriszpenz* András cz. ormesterek, *Somogyi* István II., *Marosi* Gyula és *Böcs* János örsvezetők, *Szalai* Jenő és *Mészáros* Lajos cz. örsvezetők, az 1907. évben a legénységi létszám kiegészítése körül kifejtett odaadó és eredményes tevékenységükért.

Jutalmazások.

A m. kir. belügyminister ur a Sipos Ignác akolháti pusztai lakoson elkövetett rablógyilkosság tetteseinek kinyomozása körül szerzett érdemeik elismeréseül a III. számú csendőrkerületi parancsnokság állományába tartozó *Herbst* József járásormesternek 80, *Szili* János cz. ormesternek 50, *Novák* István járásormesternek és *Tarcsi* Gyula csendőrnek 40—40, *Piridi* Sándor cz. ormesternek, *Fodor* István csendőr cz. örsvezetőnek, *Ticz* József, *Hasuk* István és *Balla* József csendőröknek 30—30 korona pénzt jutalmat adományozott.

Életmentési jutalomdíj.

A m. kir. belügyminister ur *Jónás* András II. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. örsvezetőnek, egy ember életének, saját élete kockáztatásával a vizbefulástól történt megmentéseért 50 korona életmentési jutalomdíjat folyósított.

Előléptettek:

1908 február hó 6-ával:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

az öt évi tényleges csendőrségi szolgálat befejezése után:

Bálint András, *Lőrincz* Gyula, *Butyka* Dénes, *Soós* Péter, *Kiss* János és *Székely* Domokos csendőrök, csendőr címzetes örsvezetők.

Névváltoztatás.

Albu György, I. számú csendőrkerületbeli csendőr vezetéknevet, a m. kir. belügyminister urnak 1908. évi január 20-án kelt 143191/VI-a. számú engedélye alapján „*Zágoni*”-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Dobos József cz. örsvezető, *Behlendi* Ilonával, 1908 február 2-án, Nagyhalotán.

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Pletikoszich Márton cz. ormester, *Lőrincz* Amáliával, 1907 decz. 26-án, Pancsován.

PÁLYÁZATOK.

Egy irnoki állás a törökkanizsai kir. járásbiróságnál. Fizetés pótlékkal 1400 kor. Lakpénz 300 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Előzetes 3 havi próbaszolgálat és bírósági bizonyítvány a kezelési teendőkhöz való jártasságról. Kérvények a nagyikindai kir. törvényszék elnökéhez 1908 márcz. 15-ig.

Szolgái állások a mohács-pécsi vasutnál:

1. Két állomásmálházói,
2. Két váltókezelői,

Fizetés 800 kor. Lakpénz szabályszerű. Valamennyi állással természetbeni egyenrubázat.

Ezen állások a végleges kinevezés elnyeréséig 2 kor. napibérrel javadalmazva.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgálat.

Ezenkívül:

ad 1. a vasuti személy- és közbiztonsági szabályzat ismerete;

ad 2. a váltóóri szolgálatra vonatkozó utasítások ismerete;

Továbbá:

Altiszti állások a mohács-pécsi vasutnál:

1. Két állomásfelvigyázói,
2. Egy raktárnoki.

Fizetés 1200 korona. Természetbeni egyenrubázat. A végleges kinevezés elnyeréséig az állomásfelvigyázói állás 2 korona 40 fillér, a raktárnoki állás pedig 2 korona napibérrel javadalmazva.

Feltételek: Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség. Ily vizsga hiányában vasuti altiszti képesítő vizsga. Hat havi — az állomásfelvigyázói álláshoz pedig egy évi — próbaszolgálat.

Ezeken kívül:

ad 1. távirdai, forgalmi és kereskedelmi vizsga s felhatalmazás az önálló forgalmi szolgálatra;

ad 2. kereskedelmi vizsga.

Kérvények a mohács-pécsi vasut üzletigazgatóságához 1908 márcz. 18-ig.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

A hócipő (Ski) és hegymászó bot használata a csendőrségnél.

Irta: *.*

A hadseregben már évek óta folynak kísérletek a hócipő (Ski) gyakorlati használatában s az utolsó év január havában az alacsony Tauern hegységben, a 2500 méter magasságu „Seekaarspitzé”-t Radstadt felől is megmázták. De a múlt év végén a mi Tátránkban is voltak nagyobb szahásu katonai gyakorlatok a „ski-futás”-ban.

Önkéntelenül felvetődik az a kérdés, hogy: vajjon a mi havasi vidékeinken szolgálatot teljesítő csendőreinkkel nem lenne-e czélszerű a „ski-futás”-sal a jövő télen legalább kísérleteket tenni?

E kísérletekre a legalkalmasabb terep a Tátra lenne, hol a hó többnyire novembertől márczius végeig eltart s a hegységek lankás oldalai, melyeket az ott levő nagyszámu épületek felügyelete végett koronként télen is portyázni kell, a hócipők használatára különösen alkalmasak.

A vazseczi, tátrafüredi, barlangligeti és javorinai örsök közlekedési és portyázási útvonalai a téli bónapok alatt nagyobbára olyanok, hogy a gyalogközlekedés csak nagy fizikai megerőltetéssel lehetséges; de a szán által tört utakon kívül majdnem lehetetlen. S éppen e területen folynak már évek óta — különösen Tátrafüreden és Tátralomniczon — a téli sportok legkülönfélébb fajtái, melyek között a bobszán mellett a Ski (Si) foglalja el az első helyet. Gyakorlati szükségletét legjobban beigazolta a múlt hó folyamán a „sziléziai ház”-ban elkövetett nagyobb szabásu betörés nyomozása. A nyomozó járőr hóborította járatlan utakon a legönmegtapadtobb, egészségét és testi biztonságát veszélyeztető fáradság árán is alig tudott a tett színhelyéig eljutni, míg a ski-futóknak éppen ez a hely képezi kedvező kirándulási pontjukat.

Az előbb felsorolt örsök gyalog még a Csorbatótlól, Tátraszéplakon, Tátrafüreden, Tátralomniczon és Barlangligeten át Javorina felé vezető útvonalon is csak nagy erő- és idő-pazarlással közlekedhetnek s így ezen a vidéken a hócipő valóságos jótétemény lenne.

Egy pár kőrishából készült „ski” beszerzési ára 25—26

korona s egy pár ily hócipő jó gondozás mellett husz évig is használható állapotban marad.

A hócipő használata mellett a karabély a lovassági hordmód szerint a hátra csatolandó s a derék-szíjjal is átkötendő lenne. A köpeny lebonyeait természetesen felkapcsolni kellene.

Használaton kívül, midőn a járőr oly tereprezre jut, hol a skin már nem járhatna, minden csendőr a maga hócipőpárját összekötve, a vállon hordaná mindaddig, míg oly helyre jutna, a hol azt letételezné s térti útjában megint magához venné. Egy pár ski sulya 4½—5 kilogramm.

Ha a kísérletek beválnának igen czélszerűen lehetne hozni a hócipő és az ehhez, mint segédeszköz feltétlenül szükséges hegymászó bot használatát összes havasi begyvidékeinken, nagy hasznára a csendőrök testi épségének és egészségének; — de nem csekély hasznára a gyors teljesítő képességgel fejlődő közbiztonsági szolgálatnak is.

A kivándorlásról.

Irta: Soltész Imre csendőrfőhadnagy.

Amerika felfedezése óta sok ember sutba dobta hazafiságát, s él a kozmopoliták jelszavával, hogy a hol a jólét, ott a haza. Itt hagyja az anyaföldet, s felbred benne a kalandvágy, keresve az országot, hol könnyebb a megélhetés.

Mintegy száz évvel ezelőtt sok ember szerencséséjét találta fel az újvilágban, nem úgy azonban ma, midőn mondhatni nehezebb a megélhetés odaát, mint nálunk. A csalódott kivándorlók ezrével özönlenek vissza hazánkba, keresve a régi foglalkozást s bebocsáttatást kérnek, mint a bibliai tékozló fiu.

Az amerikai elnökválasztás, a gyári kartellek, sok munkást fosztanak meg kenyérkeresetüktől s a kinek még van pénze a visszautazására, az siet is vissza hazájába. Igen ám, de van sok olyan is, kinek a mindennapi kenyérre sem telik, s az azután koldul, s ostromolja a konzulátusokat, hogy adjon az neki némi segélyt a rendelkezésre álló alapból. Mily kár ezen megtévedt honfiakért, mennyien szülnének el közülök a nagy nyomorban s hány hal el éhen.

Villamos és gőzörre berendezett gyár tárolról nem képes olvasó finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, tőze, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képe árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjtalanul. Kívül a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön külön árjegyzék kerendő.

Sajnos, ez a visszavándorlás csak egy lidérczfény, mely csakhamar eltűnik.

Az amerikai elnökválasztás után a munkásállam ismét szokott foglalkozásához lát, s a munkás ismét keresett és bőségesen fizetett személy lesz.

Ekkor azután a már egyszer tengert látott honfi ismét utra kel, hogy talán soba többé vissza ne térjen bazájába. De az ügynökök sem maradnak veszteg, ismét rózsás színben festik le a tengeren túli eldoradót s a mi jámbor népünk itt hagyja otthonát, pénzzé teszi kis telkét s nyakába veszi a nagy világot.

Nemzetgazdasági szempontból nagy veszteség ránk nézve a munkásnép kivándorlása. Az általános munkás-hiány következtében megdrágul a munkás s ennek fejében az előállított cikkek és piacra hozott termékek ára is felszökik.

Természetesen ezzel egyidejűleg beáll a drágaság az egész vonalon, mert ha drágul a liszt, a házi ur könnyen segít magán, felemeli a lakbért, mert elvégre ő nem ihatja meg a levét annak, hogy a munkásnép kivándorol.

Hiába jajgat azután a sok állami alkalmazott, hogy nehéz a megélbítés, kevés a fizetés, a fizetésjavítással megint csak az adó növekszik, mi megint csak a kivándorlók számát növeli.

Törvényhozóink belátták ama kiszámíthatatlan hátrányokkal járó veszedelmet, mi országunkat a kivándorlással fenyegeti, s az 1903. évi IV. törvényzcikkkel törvényt alkottak a kivándorlásról. E törvény végrehajtásával a határszáron első sorban a határrendőrség közegei vannak megbizva.

Ne gondoljuk azonban, hogy az összesen csupán 200 határrendőr elegendő a törvény végrehajtására; e törvény végrehajtva csak akkor lesz, ha a határrendőrségnek ezentúl is és pedig teljes odaadással segítségére leszünk.

Mert hiszen teljes képtelenség a határátkelési pontokat megszállani, annál esztelenebb dolog volna azt képzelni, hogy e lehetetlen feladatot néhány száz határrendőr fogja megoldani.

E nehéz feladattal csak egy erős, edzett intézmény birkózhat meg sikerrel, s ez, amint azt a magas kormány is hiszi és reméli, csakis a csendőrség lehet.

A határrendőrség legfeljebb a határvonálnak egyes pontjain és a vonatokon kutathatja az engedély nélküli kivándorlókat, de az egyéb vonalokon kivándorolni szándékozók feltartóztatása csakis a mi feladatunk maradhat.

A mi járőreink keresik fel a községeket, járják be az utakat, tebát csupán nekünk van módunkban feltartóztatni azokat, kik más úton, mint a vasuton igyekeznek elhagyni hazánkat.

Intézményünk emberei megszokták, hogy tevékenységüket rendszeren arra terjesztik ki, a mire figyelmüket elől-

járóik felhívják. E téren tehát csak akkor várhatunk sikeres ténykedést, ha csendőreinkre teljes nyomatekkel ráparancsoljuk a törvényes rendelkezések végrehajtását.

Igen, e téren a fődolog, hogy tenni akarjunk s az eredmény nem marad el.

Ha látni fogja a nép, hogy az állambatalom egyetlen eddig rettegett közege, a csendőr is teljes szigorral örökösödik a kivándorlás felett, lemond kalandvágýáról s visszatér békés munkájához.

De lássuk már most, hogy mi e téren a mi tenni-valónk.

Az őrsparancsnok köteleessége alárendeltjeit addig oktatni s a hathatós tevékenységre addig serkenteni, míg alárendeltjeinek köteleességérzete e téren annyira fel nem gerjed, hogy azontúl már minden külön figyelemztetés nélkül is eljár bennük.

Az oktatásnál a fenti törvény 2., 3., 5., 6., 7., 11., 12., 13., 15., 17., 20., 24., 25., 47., 48., s a végrehajtásáról szóló 5., 62., 64., 65., 68., 69. és 70. §§-ok azok különösen, a melyeket a csendőrnek ismernie kell.

Ezek magyarázata a helyi viszonyokkal módosul, mivel minden vidéken más és másképpen próbálkozik a nép a törvényt kijátszani.

Vannak községek, a hol a kivándorlók poggyászaikat a szekerre rakva szénával befödik s maguk a széna tetejére ülnek s a járőrrel találkozáva azt állítják, hogy szénát visznek Bécsbe eladni, s mihelyt a határon átkelnek, a szénán túlradnak, s ki-ki saját podgyászával a kikötő felé veszi utját.

Másutt meg aratómunkásként kelnek át a határon s a kasza pengéhez göngyölik uti pénzüket.

Sokan a kenyérbe, czipőbe rejtik a pénzt, avagy előre küldik valamely szállítási vállalkozónak s csak a feladó-vevényük van meg róla.

Legtöbbje azonban a Kárpátokon átvezető utakon, avagy a Morva-folyón ladikon kel át és pedig olyan helyeken, hol ember a legritkább esetekben szokott megfordulni. Ezek feltartóztatása a legnehezebb s ha csak a tettenérésre számítanánk, úgy vajmi ritkán érnénk el eredményt.

Az eljáró csendőrnek a kivándorolni szándékozók leplezését más úton kell keresnie.

Üszeköttetést kell tartania fenn a községbeliekkel, hogy a kivándorolni szándékozók előkészületeiről oly biztos tudomást nyerjen, hogy még az órát is biztosan tudja, a mikor a kivándorlók utra kelnek.

Nézzük a dolgot közelebbről.

Az amerikai rokon levelet ír az otthoniaknak, a melyben rózsás életét festi le. Az öröm nem marad a négy fal között, a kalapos munkaslány fényképét körülhordozzák az ismerőseknél s az írástudatlanoknak irt levelet felolvassák a kovácsműhelyben.

Informatiót szerzendő, a férfiak a korszakban is meghányják-vetik a dolgot olyannal, a ki már átért

A legjobb órák,

legszolidabb órák, egyszerűtől a legdrágábbig, egy kézpénz, mint részletfizetésre 10 évi Jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műrészénél Szegeden.
Javítások 5 évi Jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

nébány tengeri utazást. Az utazást ez persze azon időre ajánlgatja, mikor a tenger csendes. Addigra a földet eladják, a pénzt a takarékból kiveszik, a lányokat a városi szolgálatból haza szólítják. Az amerikai rokon elküldi a hajójegyet, vagy ennek megszerzése végett megindul a tárgyalás a kivándorlási ügynökkel s a kivándorlás ténye csak ezután következik be.

Ime ily előzményeken megy át a kivándorlás.

Ezekből azonban láthatjuk, hogy mindezen előzményi tények mindegyike nem történhetik titokban, s egyike-másika okvetlen a nép, a besugó, vagy községi előjáró tudomására jut.

A portyázó csendőr mindezekről tudomást szerezhet, ha a levélkibordóval, a levélolvasóval, a postamesterrel az érintkezést fenntartja, besugóját a tények megfigyelésére felszólítja, a korcsmárost a korcsmában beszéltekre nézve négy szem közt kikérdezi s a jegyzőnél a bérlővel való szerződés vagy birtokátiratás után kérdezősködik.

Ezek után, ha a kivándorlási szándék a fentiekből bizony következtethető, a községi előjáróság figyelme felhívandó arra nézve, hogy mihelyt azon tények egyikéről is tudomást nyer, mely az illetők kivándorlási szándékát kétségtelenné teszi, a hatóságnak a 65. §-ban előírt jelentést haladéktalanul megtenni el ne mulasztja.

A hatóság azután intézkedik a nem engedélyezett szállítási vállalkozótól eredő hajójegy, levelek, nyomtatványok lefoglalása iránt s így a kivándorlást már ab ovo lehetetlenné teszi.

Egyébként, ha hajójegy elő nem található s a kivándorolni szándékozók azt csak külföldön akarnak megszerezni s a községi előjáróság idejekorán a kivándorlók utbaindulásáról értesítést nem küldene, úgy a határátkelési pontokat kellene a csendőrnek éber felügyelet alatt tartani, a mennyiben pedig a kivándorlás vasuton utlevél nélkül kíséreltetnék meg, azon határrendőr-kapitánysághoz kellene jelentést tenni a kivándorolni szándékozók neve, személyleírása és lakhelye megjelölésével, melynek körletén át a kivándorlás terveztetik.

Ezen kapitányságok azután vonatvizsgáló közvegeiket ezek feltartóztatására felhívják.

Meg kell jegyeznünk, hogy a kivándorlásban csak azok tartóztathatók fel, a kiknek utlevelük nincsen, vagy a kik a 2. §-ban felsorolt gátló körülmények közt szándékoznak kivándorolni.

Utlevelet, az utlevélügyről szóló törvényezik: 6. §-ban felsorolt hatóságok állítanak ki.

Ha az utlevélen a 10. §-ban feltüntetett adatok, a kiállító aláírása és pecsétje hiányoznak, vagy azon vakarás látszik, a név, személyleírás nem egyezik, vagy a benne megjelölt kiskorukat a kivándorló nem viszi

magával, úgy az illető az ily utlevéllel együtt az illetékes hatóságnak átadandó.

A kivándorlónak tehát utlevéllel kell ellátva lennie.

Hogy ki tekinthető kivándorlónak, az az 1904. évi 40.000. számú körrendelet 1. §-ában van meghatározva, s ugyanott fel vannak tüntetve azok is, kik ilyeneknek nem tekinthetők, s a kiktől ennek folytán utlevél sem követelhető.

A magyar kormány rendszerint csak a Fiumén át kivándorolni szándékozók szállításával foglalkozóknak ad a szerződések megkötésére és hajójegyek eladására engedélyt, miután csak ezen szállításnál tudja a kivándorlók érdekeit ellenőrzésével előmozdítani.

Ezen az útvonalon a „Cunard” tengerhajózási részvénytársaság vállalta el a kivándorlók szállítását.

Ha azonban a „Cunard” fiumei hajói túltelnének, úgy arra az esetre a kormány megengedte az „Adria” tengerhajózási részvénytársaságnak, hogy a bár a Fiumén át való utazásra utlevéllel bíró kivándorlókat Brema, Antwerpen, Hamburg, Rotterdam és Havre kikötőkön át szállíthassa, s e célból az utasokat hajójegyekkel és igazolványokkal lássa el.

Kivándorolhatnak és útlevelet kaphatnak azok is, kik nem ezen vállalatok hajóin akarnak utazni, de ezeknek még itt hazánkban létük alatt ezen idegen vállalkozóktól bajójegyet váltaniok nem szabad, mert ha kivándorlaskor ilyet felmutatnának, úgy az tőlük elveendő, s a határrendőrkapitányi hivatalnak indokoló jelentés kíséretében beszolgáltatandó.

Kivételt képez azon eset, ha a kivándorló külföldi rokonai küldik a hajójegyet, de akkor ezt a község-előjáróság igazolni tartozik azon záradékolással, hogy feltételezhető, hogy tényleg a kivándorló rokona küldte a bajójegyet. Ezen záradék hiányában a csendőr, vagy rendőri közeg távirati kérdést intéz a község-előjárósághoz annak közlése végett, vajjon igaz-e, hogy azon községbeli kivándorló hajójegyet az illető rokona küldte. Mig ezen válasz megérkezik, addig a kivándorolni szándékozót figyelmezteti, hogy a válasz bevárása végett tartózkodjék azon községben, hol ezen hajójegy átvétele történt. Ha az illetékes község-előjáró azon választ adja, hogy nem rokon, de ügynök küldte a hajójegyet, akkor a hajójegy az utazónak vissza nem adandó, hanem a határrendőrkapitányságnak jelentés kíséretében bekiüldendő.

A hajójegyeknek külföldi cégek által való elárusítása körül ugyanis számos visszaélés történik. Így pl.: a brémai Missler cég sokszor küldött már hajójegyet kivándorlóknak különféle feladási helyekről azzal a kitanitással, hogy a hajójegyről állítsák azt, hogy azt rokonai küldték. Ezen visszaélés meggatlása végett kell a község-előjáróságnak igazoló záradéka.

A kivándorlásról szóló törvény nemcsak nemzetgaz-

Fekete könyv

eredeti bűnügyi és detektív-történetek gyűjteménye.

Irtó dr. Guthi Soma. Eddig a következő kötetek jelentek meg: I. A vén kopó. II. Világvárosi bűnök. III. Tuzár mester. IV. Az éjszakai Budapest. — Sajtó alatt: V. Az urnongók világa. VI. Híres szálbárosok. VII. Tuzár külföldi sikerei. VIII. Gyanusz exisztenciái. IX. Mik történtek a föld alatt? X. Modern betyárok. — Minden kötet 200 oldal terjedelemmel. — Megrendelhető 2 koronás havi részletfizetésre is! — KUNOSSY, SZILÁGYI és TÁRSA könyvkiadóhivatal, Budapest, IV., Semeleweis-utca 14. Nagy képes könyv- és kép-árjegyek ingyen és bérn.

dasági érdeket szolgál, hanem védelmet nyújt a gyermekeknek is azon lelketlen szülők ellen, a kik vagy kisérő nélkül akarják őket a nagy útra küldeni, vagy gyám nélkül akarják őket itthon hagyni.

E törvény biztosítani akarja továbbá a badkötelesséket a haza oltalmára, s érvényt szerez a törvény büntető erejének a büntetés elől menekülőkkal szemben.

Mig tehát a csupán útlevél nélkül kivándorolni szándékozókat a törvény büntetéssel nem sújtja, mert a kivándorló csupán a hatóság elé lesz állítva s ott történt kiballgatása után hazaszállítatva, vagy tolonczoltatva, pénze pedig utána küldve, hajó- és vasuti jegye lefoglalva, addig a netán gyermekét teljesen elhagyó szülő, a védkötelezettség elől menekülő hadköteles, s a büntetés elől megszökni szándékozó terhelt a végrehajtásról szóló törvényzcikk 5. §-ban megjelölt hatóság által meg is lesz büntetve.

Szólni kell még az ügynökökről, kik a kivándorlást legtöbb esetben közvetíteni szokták.

A törvény 7. §-a kimondja, hogy azoknak, kik a kivándorlók szállításával akarnak foglalkozni, erre belügyminiszteri engedéllyel kell bírniok. De ezek engedélyük daczára az érdeklődőket csakis a menetrendre, ellátásra és szállítási díjakra nézve világosíthatják fel, de a kivándorlásra csábitaniok, a külföldi viszonyokat ismertetniok akár szóval, akár írással, vagy nyomtatvány által nem szabad. E czélból az ügynök nem házalhat, közbenjárási díjakat nem szedhet, utielőleget nem adhat, s a törvény 2. §-ban felsorolt, vagy útlevéllel el nem látott személyekkel szállítási szerződést nem köthet.

Ha tehát a járőr valahol ily ügynököt vesz észre, legelsőbben is kérje elő engedélyét s azután ellenőrizze működését, nem-e ütközik az a fent vázolt tilalmakba. A fentiekben kibágást elkövető ügynökkel szemben a törvény alapján járjon el.

Szerződések megkötésére, mint már említém, csak a „Cunard” és „Adria” tengerbajózási részvénytársaság vállalkozóinak ad engedélyt a kormány. Az „Adria” fiók vállalatokat, illetve irodákat tart fenn Csacszán, Királyhidán, Pozsonyban, Lajtbaufjalun, Lajthaszentmiklóson. Minden más szállítási vállalat engedéllyel nem bír, s ezek ügynökei feljelentendők, s az ezektől származó és a kivándorlónál levő hajójegyek, levelek és nyomtatványok s határrendőrkapitánysághoz beküldendők.

Az alábbi és engedéllyel nem bíró vállalkozók nyomtatvány: inak lefoglalása birói határozattal már eddig is ki lett mondva és pedig a Missler F. brémai cég, a Scharlach Lajos és társa hamburgi cég, a „Hapag” wieni cég, a „Red Star Line” cég, a „Freudberg M. G.” antwerpeni cég, a „B. Südel” brémai cég, a „B. Schyren” antwerpeni cég, „Falk és Társa” hamburgi cég, „F. J. Skala” newyorki cég, „B. Karlsberg” hamburgi cég, a „Holland-Amerika” cég stb. Az itt felsorolt vállalkozóktól küldött nyomtatványok, levelek és hajójegyek lefoglalása végett azonban a csendőr

az illető kivándorlón személymotoszást nem foganatosíthat, mert a bűnvádi perrendtartás értelmében személymotoszás csak büntetett, vagy szabadságvesztéssel büntetendő vétség miatt elfogott, elfogandó, vagy elővezetendő egyéneken foganatosítható. már pedig a kivándorló csak a kivándorlási törvény 2. §-nak b) esetében tekinthető ilyennek, egyébként nem.

Az útlevél nélkül kivándorolni szándékozókkal szemben a csendőr ezirányu eljárása amúgy is tárgyaltan, mivel ezek, vagy a kikre a törvény 2. §-ában felsorolt gátló körülmények fennfornak, az 5. §-ban felsorolt hatóságokhoz, illetve a határrendőrkapitányi hivatalhoz, lakóhelyükre való visszaszállítás végett amúgy is előállítandók, s így ez alkalommal a fentidézett nyomtatványok, levelek, hajójegyek tőlük ott, motoszás után ugy is átvétetnek és lefoglaltatnak.

Ha azonban az illető útlevéllel el van látva, s a 2. §-ban felsorolt gátló körülmények nem állanak fenn, tőlük a külföldi vállalkozóktól eredő nyomtatványok, levelek és hajójegyek kényszer útján el nem vehetők, hanem csupán elkérendők s ha az illetők azokat a csendőrnek átadták, azok lefoglalás végett a határszéli rendőrhatságnak indokoló jelentéssel beküldendők.

Ha pedig a csendőr nem kivándorlónál találja ezeket, hanem tudomást szerez róla, hogy ezek postán vannak, vagy onnan valakinek már kézbesítettek, lefoglalásuk végett a határrendőrkapitányságnak, főszolgabírói hivatalnak, vagy az ügyészségnek jelentést tesz, azonban e czélból saját kezdeményezésére, felbivás nélkül bázkutatót, vagy személymotoszást nem tartthat.

Ha azonban ezen nyomtatványok nyilvános helyen, pl.: a mostani bevándorlók valamelyike által szétosztatnának, úgy a csendőr a szétosztást megakadályozná, s a szolgálati utasítás 135. §-nak, rendelkezései szerint járna el, s ha ily nyomtatvány falra felragasztatnék, hogy a járókelők azt olvashassák, úgy a közszénelőjáróság révén az ily felragasz eltávolítása iránt intézkednék.

Az ügynökökön kívül magánosoknak sem szabad nyilvánosan kivándorlásra buzdítani. Ezzel rendszerint a már külföldön járt kalandorok szoktak foglalkozni és pedig vagy az ügynökök megbízásából, vagy a haza iránti ellenszenvből s ezek különösen a falusi korcsmákban bor és pálinka mellett bolondítják a népet. Az ily kalandor a korcsmában kivándorlásra csábitó beszédje miatt a sültanuk neveinek feljegyzése mellett feljelentendő.

E miatt azonban szükségtelen a csendőrnek a korcsmában lesbe állania, hanem a besugó, vagy korcsmáros állítása alapján a terheltet és tanukat egyszerűen kikérdezi, s a tényállást ezek alapján állapítja meg.

A kivándorlási törvény egyes rendelkezéseinek könnyebb megérthetése végett még az alábbiakat tartom felemlítendőknak.

A belügyi kormány oly államokba, melyekben a ki-

vándorlók élete, erkölce s egészsége veszélyeztetve van, megtilthatja a kivándorlást. Így Braziliába és újabban Canadába a kivándorlás meg van tiltva.

Utlevéllel ellátott, és kivándorolni szándékozó véd-köteles csak akkor tartóztatható fel, ha utlevélének érvénye már pár nap múlva, azaz mielőtt külföldre érne, lejár.

A kivándorolni szándékozónak a következő pénzüsszeggel kell ellátva lennie. Pl: III. oszt. vasutjegy Pozsonytól Budapesten át Fiuméig 17 korona, hajójegy Fiume New-York 190 korona, Amerikában néhány napra való ellátásra 50 korona = 257 koronával. A hamburgi, brémai útvonalon 280, a rotterdam 290, az antwerpenin 270, a hawreim pedig 265 korona utipénz szükséges egy felnőtt egyén részére Pozsonyból számítva, ha az illetőnek még sem hajó-, sem vasuti jegye nincsen.

Ha valaki meghatározott időre Austriába akar utazni, ebben nem gátolható, noha Austria is külföld, de gazdasági szövetségben lévén vele a nem kivándorlás céljából oda utazók ebben nem gátlandók, s ezektől oda útlevél sem kérendő.

A «Landwirtschaftskammer für die Provinz Posen», németországi vállalat tőlünk évenként mezőgazdasági munkásokat szokott szerződtetni; a kormány ezen vállalatnak szintén megengedi, hogy egy ide küldött tisztviselőjével a szerződött munkásokat innen útlevél nélkül elszállíthassa.

A kivándorlás titkos közvetítésével foglalkozó keresmaurosoktól feljelentés esetén az italmérsi engedély is megvonatik.

Az útlevelen megjelölt útiránytól senkinek sem szabad eltérnie, s a ki ezen rajtaéretik, az utazásában feltartóztatandó és az útlevelben kijelölt útirány betartására szoritandó; kivételt az az eset képez, ha a «Cunard» hajóin el nem tért utasok az «Adria» hajóin akarnak utazni; ezeknek meg van engedve, hogy a Fiumén át irányított útlevelükkel az éjszak-nyugateurópai kikötőkbe utazbassanak, de ez esetben az «Adria» őket igazolvánnyal és hajójegygyel látja el.

Végezetül meg akarom még jegyezni, hogy maga a kormány is belátta, hogy mindezen törvényes intézkedésekkel a kivándorlást legfeljebb megnehezíteni és csökkenteni lehet, de megszüntetni nem, s egyedül célra vezetőnek azt az utat tekinti, ha a batóságok a kivándorlás okainak felderítésén és megszüntetésén fáradoznak. Ezt előmozdítandó ugyancsak a csendőr az, a ki e tekintetben közvetítő szerepre van hivatva. A községek portyázásakor, a magánosokkal folytatott beszélgetésből neki van legjobb alkalmá azon socialis bajokat megismerni, melyek különösen a munkás népet a kivándorlásra bírják.

Néhol a lelketlen bérlok s gyári viszonyok, másutt a rossz termés, emitt az ipari munka hiánya avagy az általános drágaság lehetnek azon bajok, mik a tehetetlen népet a holdogullatás más útjára terelik, s le-

bet, hogy a hol a batóság a nép érdekét szíven viseli, a csendőr által megismertetett ezen bajokon segítve is lesz, mely esetben a kivándorlás ha nem is szünik meg teljesen, mégis bizonyára csökkenni fog, mert a megelégedett és biggadt gondolkodású nép kalandokra nem adja fejét.

A Sajóvárkony község határában történt gyilkosság lefolyása és kinyomozása.

Közli: *Stenszky Lajos* csendőrfőhadnagy.

A rimamurány-salgótarjáni vasmű részvény társaságnak Ózdon is van egy nagy vasérc olvasztó és vasgyára. A gyárba szükséges szenet a környéken levő és szintén a gyár tulajdonát képező Bánszállás, Somsály és Vojacs nevű szénbányák szolgáltatják, mely bányákban 1000-1800 munkás szokott dolgozni. A munkások kifizetése 5-6 hetenkint történik oly módon, hogy Ózdról egy gyári kocsin a pénztárnok és ellenőr a pénzt magához véve, egy fedezetre kirendelt csendőrral együtt a bányába megy. Így történt ez folyó év január hó 12-én is, mikor a bánszállási bányában dolgozó munkások kifizetésére Zsarnay Mihály pénztárnok és Nagy Bertalan ellenőr 38,400 korona pénzzel, egy gyári kocsin, mely elé két ló volt fogva s melyeket Fabó István kocsis hajtott, elindult. Az ózdi őrsről fedezetre Galaba József csendőr vezényeltetett ki, ki a kocsis melléült.

Bánszállás Ózdtól 7-7 kilométernyire fekszik. Oda menet Sajóvárkony községen kell átmenni, mely község Ózdtól 3-8 kilométernyire van. Sajóvárkonyon túl egész Bánszállásig csak mezei út vezet, a mely ut a kis Bükkhegység aljában megy egész Bánszállásig. A begyekből két völgy nyílik ezen utra. Az első, a mely Sajóvárkonyhoz $\frac{1}{2}$ kilométernyire van a Szalócza, a másik pedig, mely ehhez egy kilométernyire van a Hetényi völgye. Ezen völgyekből a hegyekről lefutó víz a szántóföldekre folyik, azért ezen két völgynek megfelelően, ezen a mezei uton két hid van, u. m. a szalócza és a hetényi hid. A hetényi hid négy lépés hosszú, 2 $\frac{1}{2}$ lépés széles; a hid alatti nyílás az árok fenekétől a hid padlójáig 90 centiméter.

A gyári kocsi, a már említett egyénekkal és pénzzel f. év január hó 12-én reggel pár percczel hat óra után indult el Ózdról. Az nap ködös és 12 fokos hideg idő volt. A kocsin ülők, a csendőr kivételével, bundákba takarózva ültek. Galaba csendőr fején lósapka is volt. Fél hét óra lehetett, mikor a kocsi a hetényi hidra érkezett. A mint a lovak lába a hidon megdobbant, a hid két végén levő nyílásból a kocsin ülőkre két lövés dördült el. Ezen lövések közül a jobboldali, mely golyós lövedék volt, Galaba csendőrt jobb balántékon, a baloldali pedig, mely futóra (borsó nagyságu serétekre) volt töltve, Galaba csendőr szívére át, mellkasába furódott s egy szem serét pedig a bal oldali ló czombját is találta. Galaba csendőr egy szó nélkül szörnyet halt s a kocsira, a báta mögött ülő Nagy Bertalan tisztviselő ölébe hanyatlott. A lovak részint a lövéstől, részint mert az egyik serétet is kapott, megriadva, futásnak eredtek, mire a merénylők még két lövést tottek utánok, mely lövések egyike a kocsis hátba, a másik pedig Nagy Bertalan tisztviselőt hátba s a fejbe találta. Erre a sértetlenül maradt Zsarnay Mihály pénztárnok a kocsiról felugorva; a holtan hátra hanyatló csendőr kezéből a fegyvert kivette és azt kiáltotta, hogy «Segítsé, rablók, gyilkosok!» s hátra fordulva a csendőr

Az új Magyarországra a tengeren.

Kártyázó magyarok az Ozeleónon.

Képek egy kivándorlási hajóról.

fégyverével löni akart, de nem ismerve a fégyver szerkezetét, azt elöütni nem tudta. Erre a merénylök megijedve, a Bükkhegységre futottak s anélkül, hogy valamit elvittek volna, az erdőben eltűntek. Zsarnay Mihály, mikor hátrafordult, mivel a kocsi a betényi hidtől már 200 lépésnyire volt a miután köd is, meg még homály is volt, csak két alakot látott a hegyekbe futni, anélkül, hogy a legcsekélyebb szeméyleírást tudta volna róluk azlni Zsarnay a gyepőt kezébe véve, a lovakat a

betényi hidtől 340 lépés távolságra, az uttól balra hent a szántóföldeken megállította s a papirpénzt, valamint a meghalt esendőr fégyverét magához véve, a szántóföldeken keresztül, a helyszínéhez körülbelül két kilométer távolságra levő eszterei vasut állomásra futott, honnan egy éppen odaérkező tehervonat lokomotívján Bácsalátra ment. A kocsin a meghalt esendőr s a két eszméletlen kívül levő sebesült egyónen kívül még 39 kilogramm ezüstpénz maradt. Nagy Bertalan tisztviselő

Tengeri betegek.

Amerika tóir látszik.

Képek egy kivándorlási hajóról.

később magához térvén a lovakat elindította, melyek azután maguktól bementek Bánszállásra. A göröngyös szántóföldön azonban a csendőr bullája és a halálosan megsebesült kocsis leesett s így csak Nagy Bertalan mehetett be a kocsin Bánszállásra. Zsarnay pénztárnok azért nem ment be kocsin Bánszállásra, mert az ut Sajóvárkonytól Bánszállásig a Bükkhegy aljában jobbra egy félkör alakban kanyarodik s attól félt, hogy talán még Bánszállás felé is merénylők vannak elrejtözve,

Sajóvárkonyba pedig azért nem ment vissza, mert esetleg a két merénylő még reá lőtt volna. Így tehát a hely szinétől balra és kissé előre levő irányban a czerteri vasútállomásra futott.

Fabó István kocsis kapott sérüléseiben három nap múlva meghalt. Nagy Bertalan hivatalnok öltöveszélyesen megsebesült, Zsarnay Mihály pedig a kiállott izgalmak miatt oly lelki állapotba jutott, hogy orvosi gyógykezelés alatt áll.

A nyomozásra előbb Mórítz László hadnagy, majd Szentszky Lajos főhadnagy parancsnoksága alatt Daróczy Endre edelényi, Matuz György sajószentpéteri, Fejes István ózdi járásörmesterek, Ligeti János rudabányai örmester, Ambrus Péter szendrői, Keresztes Mihály ónodi, Vaszlavik András szilvásváradai czimzetes örmester és Rusznák András járdánbázai őrsvezető őrsparancsnokok és 30 csendőr összpontosítottak. A tettesekre nézve senki sem tudott felvilágosítást adni. A helyszínen két kilőtt lankaster töltényhüvely maradt vissza. Azonkívül a hidtől a Bükkbegynek felfelé a hóban négy ember nyoma látszott, mely nyomok valószínűleg a tettesektől maradtak vissza, mert bár hegynek felfelé mentek, mégis a nyomok egymástól 120 cmtr. távolságra voltak, a mi azt mutatja, hogy futottak. Ezen nyom egyike egy közönséges csizma talpba való fejesszöggel egészen tele vert cipőtalptól származott, a másik nyom pedig olyan cipőtalptól származott, melynek széle szórványosan kapesos fejű, ugynevezett jégszöggel volt kiverve. A másik két lábnyom minden jel nélküli cipőtől származott. A nyomok a Bükkhegy tetőn levő Kapudi pusztá irányában vezettek mindaddig, míg a pusztá közelében levő s több irányban vezető kitaposott gyaloguton el nem veszték. A kapudi pusztán Boros József kerülő lakik, kinek két darab két-két csövű vadászfegyvere van. A gyanu eleinte annál is inkább reá és három felnőtt fiára irányult, mert az egyik fegyveren egy friss vércsepp találtatott, melynek eredetét egyáltalán nem tudták igazolni, továbbá, mert az öreg Boros és a legnagyobb fia, a 27 éves Józsi, kinek semmiféle foglalkozása nincs, a gyilkosságot megelőző este a két fegyverrel Sajóvárkonyban jártak. Gyanúsítva volt még Eke Rigó János sátoi lakos, ki a merényletet megelőző este Sátáról egy kétsövű vadászfegyverrel apósához, Kuna Ferenczhez, egy rossz birben álló sajóvárkonyi gazdához jött. Gyanúsítva volt még továbbá Mészáros János sajóvárkonyi lakos, ki azelőtt a szövethetési korcsmában volt korcsmáros, de mivel nevezett iszákossága és megbízhatatlansága miatt a rábizott anyaggal és itallal elszámolni nem tudott, állását vesztette s azóta dologtalansággal és dorbézolásal töltötte idejét. A merénylet utáni napu pedig birtelen elutazott Aradra.

A két Boros és Eke Rigó János a fegyverekkel együtt őrizetbe vétetvén, a nyomozás megindított. Mészáros János elővezetése végett az aradi rendőrség megkerestetett. A két Boros beismerte, hogy a gyilkosságot megelőző este a két fegyverrel Sajóvárkonyban jártak egy rokonuknál, a hol a másik két Boros fiu tartózkodott, kik a vasgyárban jártak. Miután az erdőn keresztül mentek, a fegyvert biztonság okáért vitték magukkal. Eke Rigó János szintén azt adta elő, hogy a fegyvert biztonság okáért hozta magával Sátáról, mivel az erdőn keresztül jött. Mindhárom egyén családtagjai bizonyították, hogy az éjjelt a lakásukon töltötték. A szomszédok pedig bizonyították, hogy a merénylet napjának reggelén 6—7 óra között mindhárom egyént otthon látták.

Időközben a vasgyár igazgatósága 1000 korona jutalmat tűzött ki annak, ki a tettesek nyomára vezet.

Múlt hó 17-én este Aradról Mészáros Jánost is elővezették, ki miután hitelt érdemlő tanukkal behizonyította, hogy január hó 11-ről 12-re menő éjjelen egész 12-én délelőtt kilencz óráig Sajóvárkonyban különböző korcsmákban és kávéházakban, többemagával mulatott, és a merénylet idején teljesen részeg állapotban volt, továbbá miután azt is behizonyította, hogy Aradra, a

már előbb elutazott neje után ment, még azon éjjel szabadon bocsáttatott. A két Boros és Eke Rigó János még őrizetben tartattak.

Mikor múlt hó 17-én Mészáros Jánost elővezették, Bari Eszter férjezett Argyelán Simonné, cigányasszony, ki akkor mint cseléd szolgált Miskolczon, szintén azon vasuti kocsiban utazott, a melyekben Mészárosot hozták. Ott ballotta, hogy Mészárosot azért vezetik elő, mert a gyilkosság elkövetésével gyanúsított. Bari Eszter állítólag egy Ózdon levő cigánynál tartott ruházataért utazott. A Sajóvárkonyban lakó atyjával haragban volt, oda nem mert menni, de mivel Albert nevű öccsével, kinek előbb házát eladta, beszélni akart, egy ismerőséhez Csipkés Györgynéhez ment Sajóvárkonyba s Albert nevű öccsét oda hívatta. Nevezettel az udvaron találkozott, ki pénzt kért tőle, hogy Amerikába mehessen. Bari Eszter azt mondta, hogy: «Minek mennél te Amerikába, van itt jó kereset, különben nekem nincs pénzem.» Erre Bari Albert azt mondta, hogy: «Minek itt már nekem az élet, nekem innen mennem kell, mert én öltem meg a csendőrt Pestuval» (a bátyjával). «Megbujtunk a hetényi bidnál, előbb egy másik kocsi jött, Pestu már löni akart, de én mondtam neki, nem ez az, ne lőjjen, nonsokára jött a gyári kocsi, reá lőttünk, de a lovak elszaladtak.» Ezen beszélgetés után január hó 18-án Bari Eszter visszautazott Miskolczra, s miután most már tudta, hogy ki a tettes s mivel látta, hogy Mészáros Jánosra gyanakszik a csendőrség, hogy testvéreit kimentse, még aznap elment Bulyovszky Gusztáv miskolczi kir. ügyészhez s ott a következőket adta elő:

— Január hó 17-én Sajóvárkonyban voltam s az utcán Mészáros Jánosnéval találkoztam, a ki sirt. Megkérdeztem tőle, hogy miért sirt, mire azt felelte, hogy megmondanám magának Eszter, ha nem adná tovább. Én mondtam, hogy csak beszélje el a baját, mire Mészárosné azt mondta, hogy megmondom magának Eszter, de ha másnak elbeszéli, agyon lövöm. Erre azt mondta, hogy az én Jánosom (az ura) lőtte agyon a csendőrt Molnár Józsival meg a két fiával, a kik a hetényi hid alá bujtak.

Bari Eszter még elmondta a királyi ügyésznek, hogy ezen vallomást csupán csak a saját lelkiismerete megnyugtására teszi, mert fáj neki, hogy ártatlan emberek vannak elfogva a gyilkosság miatt. A kitűzött 1000 korona neki egyáltalában nem kell. Kijelentette még, hogy ezen vallomását esküvel is kész megerősíteni. A királyi ügyész jegyzőkönyvet vett fel Bari Eszterrel s úgy ő, mint Algay Vilmos kir. alügyész is kijötték a helyszínerre s úgy Mészárosnak, mint feleségének őrizetbe vételét rendelték el. A nyomozás folyamán Mészáros, valamint Molnár Józsi a két fiával annyira igazolták magukat, hogy a legosekélyebb gyanu sem férhetett hozzájuk. Erre Bari Eszter elővezettetett, de megmaradt állítása mellett; megmutatta Sajóvárkonyban, hogy hol találkozott Mészárosnéval s körülbelül 230 lépényire kísérte.

Ezen hely a község legnépesebb utcájú, de Bari Eszter nem tudott tanut megnevezni, a ki őt Mészárosnéval beszélni látta volna. Ennek daczára a kir. ügyész előtt szentcibe mondta Mészárosnénak állításait, s azt mondta, hogy ha felakasztanák, még az akasztófa alól is azt kiáltaná, hogy Mészárosné beszélte neki az esetet. Bari Eszter már 23 hónapi fogságot ült csalás és okirathamisításért, így szavának annál kevésbbé lehetett hitelt adni, mert megállapított, hogy ő Mészárosnéval soha semmiféle összeköttetésben nem volt, s

Mészárosné egy jobb családból való asszony lévén, ki-
zártak látszott, hogy ha még az ő ura követte volna
is el a gyilkosságot, ezt ő egy jött-ment cigányasszony-
nak elbeszélte volna. A kir. ügyész Bari Esztert szaba-
don akarta bocsátani, mert hamis vádernt nem lehetett
vád alá helyezni, miután ő Mészárosot nem vádolta,
csak azt állította, hogy a felesége beszélt el neki az
esetet. Kérésemre azonban átadta a nyomozó járőrök-
nek. Ugyanis ekkor már világos volt előttünk, hogy
Bari Eszternek tudni kell, hogy ki a tettes s ő csak azért
találta ki e mesét, hogy ezzel az igazi tettesekről a
gyanút elterelje.

(Vége kör.)

Az én első szolgálatom.

(Egy csendőr naplójából.)

Irta: Pfeiffer Károly csendőrszázados.

(Vége).

Majdnem egy órai gyaloglás után délután 4 óra
tájjban érkezünk meg az országot melletti akáczfaktól
körülvevett, nagy kiterjedésű tanyához. Utközben két
bácsföldvári fuvarost utrendőri kihágáson értünk, mert
az uttesten étettek. Ezen esetről csak azt találtam
megjegyzésre méltónak, hogy az én öreg őrmesterem
mily furfangosan állapította meg az atyafiak személy-
azonosságát. Ő előre tudta, hogy az ily fuvaros népnél
nem szokott semmiféle igazolvány lenni, s ha kihágáson
éretnek, álnevet és illetőséget mondanak be. Ugy járt
tul őrmesterem az eszükön, hogy a mint rajtok ütöt-
tünk, elkülönítette őket egymástól, s külön-külön kér-
dezte ki saját és fuvarostársa neve és illetőségét ille-
tőleg. Álneveket ekként be nem mondhattak a nélkül,
hogy ellenmondásba ne kerültek volna egymással.

A tanyánál örvendezve fogadott bennünket az ispán,
s kérve kérte őrmesteremet, hogy járjuk be az udvart
és istállókat, hogy lásson bennünket a tanyai nép;
mert, mint ő mondta, a lelketlen szocialista izga-
tónak egyedüli ellenszere a csendőrszurony és
tollas kalap. Hogy kérését készségesen teljesítettük,
minden áron megakart vendéglenni. Nagy önmegtuga-
dás és lelkiereje van szüksége ilyenkor a csendőrnek,
hogy a szives hívást el ne fogadja! Őrmesterem jól
értette a módját hogyan adjon kosarat sértés nélkül.

A 6 órás hosszú pihenőt a következő tereptárgynál,
a dancsi utkaparóházánál töltöttük el.

Csendőr volt a gazda 5 év előtt; beleszeretett egy
szakácsnéba; mikor altiszti iskolába akarták volna
előljárói küldeni, kilópett és szíve választottját feleségül
vevén, hosszas küzdelem után utkaparó lett a dancsi
megyei utvonalon havi 50 korona fizetéssel. Azóta már
három borzas gyerekkel szaporodott a háztája; csak a
fizetés maradt a régi, egyéb minden rosszabbra fordult.
Nem panaszkodott gazdánk, sőt tőle telhetőleg szépít-
getni igyekezett helyzetét, de mindenről, mire tekintők,
leritt a nyomor, az elégedetlenség.

Jól tartottuk a három lurkót a járőrtáskából előke-
rült kenyérrel és változatosság kedvéért a tűznél meg-
pörkölt szalonnával. Atyjukat is megvigasztalta őrmes-

terem egy pakli limitó dobánnyal; aztán ugy, a mint
voltunk, ülő helyzetben, őrmesterem a fölvetett ágynak,
én a falnak dülve, a jóllakott gyerekek vig zene-bonája
közepette végigszundikáltuk a pihenésre szánt időt.
Jobb alvás esik így, mint semmittevés után úgyban
tollas dunyhák közt.

Éjjel 11 órakor a kutyák ugatása jelezte, hogy Dancs
községbe érkezünk. Mély sötétség borult a házakra, az
utczák kihaltak voltak. Lassu lépésekben két utozát
jártunk be már a nélkül, hogy élő lényvel találko-
zunk volna. A község egyetlen fogadott éjjeli órét mély
alvásban ott találtuk a községhez előtti lóczára feküdvé;
dárdája ott hevert a pad alatt. Őrmesterem ezt óvato-
san elvéve, a községhez szalmafedelébe dugta s csak
aztán ébresztette fel az őrt.

— Egy cseppet elszundítottam, — mentegődött
szemét mindkét öklével dörzsölgetve Dancs község érde-
mes dárdása — de azért jól hallottam, hogy a csendőr
urak jönnek.

— Hát a dárdát hol feledte, István bácsi? — szolt
rá őrmesterem.

Hiába kutatott az öreg a dárda után, de azért nem
jött zavarba.

— Ejnye no! hogy megfélekeztem, hiszen nem is
hozhattam ma magammal; ott van a kovácsnál, mert
tegnap éjjel eltörtén a nyelét egy ordas kutya hátán.
Hát persze... persze!

— Mi ujság a községben? — fordította másra a szót
őrmesterem, s tova indultunk.

— Minden a legjobb rendben van — szolt nagy
lélekzetet véve a szorongatott éjjeli őrt, a mint utánunk
indulva titkon szemével még mindig dárdája után
kémlt, — minálunk ujság csak holdváltozáskor szokott
lenni s akkor is az égen!

— Rab Mátyás szabadságot fegyvenzet mikor látta
utoljára?

— Ma szürkületkor voltam nála, egy hét óta az
ágyat ayomja; valami nyavalya került a derekába.
A felesége árnikával kenegeti.

— Ni ni! — mutatott őrmesterem, a mint egy na-
gyobb középülethez értünk, a kivilágított ablakra — a
korosma még nyitva van, világot látok az ivóban!

A korcsma külső ajtószármnyai csak be voltak hajtva;
az ivó asztalát 5-6 falusi suhanos ülte körül s javában
huzouegyeztek. Őrmesterem az ajtót fölraántva, két
batalmas lépéssel a kártyázók mögött termett s kezét
az asztal közepén levő pénzre téve harsányan dörgé:

— A törvény nevében lefoglalom!

Hamarjában nem tudtam megállapítani, hogy a zsidó
korosmárost, ki a kármentőből kaudikált ki, vagy a
meglepott kártyázókat fogta-e el nagyobb ijedség?

Őrsparancsnokom előbb a kártyázókkal végzett. Föl-
jogyezte neveiket; jelenlétükben megolvasta a lefoglalt
pénzt s aztán a kártyalapokkal együtt járőrtáskájába
rajtvén, a suhanozokat azon kijelentéssel, hogy a pok-
losi kir. járásbíróshoz tiltott szerencsejáték üzése

miatt fel fogja őket jelenteni, elhocsátotta. Azután a korcsmárost utasította, hogy zárja be korcsmáját, mert a záróra régen elmúlt, kijelentvén egyúttal azt is, hogy záróra athágása és tiltott szerencsejáték megtűrése miatt a szolgabíróshoz fel fogja jelenteni.

Később magyarázta őrmesterem, hogy zárórák ellenőrzése alkalmával csak akkor jogosult a csendőr a mulatókhoz is belépni, ha — mint most is történt — tiltott cselekmény elkövetésén tetten éri, vagy ha közöttük gyanus vagy körözött egyént lát. Minden más esetben csak a korcsmáros figyelmeztetendő, esetleg a beküldött éjjeli őrt utján, hogy tartsa be a zárórákat. A vendégekhez semmi köze a járőrnek.

A község leportyázása után rövid pihenőre visszatértünk a községbázáshoz. Nagyott nézett a bakter, a mint őrmesterem előbuzta a szalmafedéltől az öldöklő szerencsés számját.

— Pista bácsi! — szólt rá őrmesterem kenetteljes hangon — látja, engem hazugsággal megteveszteni nem lehet. Én magát három év óta megbízható jó éjjeli őrnek ismerem; ennek és nagy családjának köszönje, hogy kötelességmulasztásért most fel nem jelentem; másodszer irgalmazni nem fogok.

Könyező szemekkel fogadkozott az öreg, s ugyancsak osztogatta az áldást további utunkhoz.

— Nem oda Buda! — szakította félbe őrmesterem, csak keveset pihenünk, aztán velünk jön, még dolgunk lesz a községben.

— Lakik-e a községben egy Tóth György nevű, 45 év körüli ember? — szólt indulóban őrmesterem a pihenés után az öreghez.

— Van biz a', ott lakik a 132. házszám alatt családjával.

— Nincs több hasonló nevű a községben. öreg?

— Tudtommal még csak nem is volt.

— Ugy hát vezessen annak lakásához!

A mint a megjelölt házhoz értünk, őrmesterem utasította az éjjeli őrt, hogy előre menve, az udvarra nyíló ablakon kopogjon be; kérdezze meg, hogy honn-e a gazda, s ha igen, hívja ki egy szóra! Mi utána lépkedtünk balkan s az ajtó előtt álltunk fel őrmesteremmel.

A mint az éjjeli őrt hívására kilépett elég hiányos öltözetében a gazda, őrmesterem a nevét kérdezte, s midőn ez azt is elismerte, hogy tényleg közelebről volt ügyes-bajos dolga a járásbíróssággal, őrsparancsnokom előhuzta táskájából a felhívást s felmutatva «a törvény nevében» kijelentette neki az őrizetbe vételét. Aztán beküldte az éjjeli őrt a szobába, hogy gyujtasson világot és hozza ki a gazda ruháját s részére élelmszert is kérjen. Egyenkint vette át őrmesterem az éjjeli őrtől a ruhadarabokat, áttapogatta s aztán úgy adogatta a delikvensnek. A mint felöltözött, utba indítottuk magunk előtt hazafelé...

Kélet felől lassanként derengeni kezdett az ég. Hideg

őszi szél kergetőzött a tájra szállt felbős párakkal... A tovaszálló felhőkkel az álomosság is, mely reggeli 3-4 óra között elfogott, tünedezni kezdett szemeimből... igazán jól esett, hogy őrmesterem a hosszás hallgatás után balkan megszólalt:

— Huszonegy év előtt magam is olyan próbacsendőr voltam, mint ön; először voltam szolgálatban egy fiatal járőrvezető csendőr bajtársammal. Egy egyént kellett őrizet alá vennünk felhívás folytán, ma is még élénk emlékemben van a borzalmas kép, mi élénk tártult akkor, a midőn járőrvezetőm utasítására készen vett fegyverrel beléptünk éjnek idején az őrizetbe veendő kis lakásába! A szoba egyik szögletében két kócos hajú kis gyerek szalmáságyában kétségbeejtő sikoltással riadt fel álmából járőrvezetőm harsány «törvény nevében» szavaira s a mint az éjjeli őrt kezeiben rémesen pislogó gyertyafény mellett meglátták atyjukat szuronyaink közt állva, hozzászaladtak s térdeit görcsösen átkarolva szivettépő hangon kiabálták: «Ne öljék meg! Ne vigyék el apánkat!» Anyjuk az ijedségtől balál-sápadtan, tágra nyitott szemekkel, megdermedten feküdt az ágyban, görcsös lélekzétévelől látszott meg csak, hogy még életben van. Nagy fáradságunkba került, míg némileg lecsillapíthattuk s megnyugtathattuk arról, hogy rövid időn belül visszakapják a családfőt. Azóta soha se tettem be éjnek idején a lábam az őrizet alá veendő házába, hanem mindig úgy jártam el, mint ma. Az utasítás is világosan elrendeli, hogy: «az elővezetés lehető kimérettel és mindannak mellőzésével, és a mi nem okvetlenül szükséges az illető egyén előállításának biztosítására, foganatosítandó». Jól jegyezze meg ezt magának, fam; ha az én módszerem szerint jár el mindig, szivetrázó jelenetekben nem sok része lesz az életben; de az iránt is biztosítva lesz, hogy az elővezetés eszközlése közben orvul meg nem támadja senki.

Kakasok kukorékolása, majd a hajnali harangszó magasztosan felvidító hangja jelezte, hogy az őrsi állomás közelébe érkeztünk. Mire a laktanya kapuján becsöngettünk 24 órás szolgálatom végződött a nélkül, hogy nagyobb fáradságot éreztem volna! Új észleleteim s derék őrmesterem jóságos oktató szavai és elbeszélése annyira lekötötték figyelmemet, hogy a testi fáradsalmakra gondolni dehogy is jutott eszembe.

KÉPEINKHEZ.

A kivándorlás.

Néhány képet mutatunk be mai számunkban a kivándorlásról. Tarka, színes képek ezek. A kivándorló hajón ott látjuk az alföldi magyar mellett a szepesi tótót, a hunyadmezei oláht, a délvidéki svábot és a likai horvátot. De ott látjuk az asszonyok és gyermekek csoportját is, a mi bizony elég szomorú látvány. Ezek

NICK CARTER
AMERIKA LEGNAGYOBB DETEKTIVJE I

Az eddig megjelent legérdeklőbb detektív hőszelések, melyek Nick Carter a legzenéialisabb amerikai detektívnek átéli kalandjait tartalmazták. Ezen legérdekesebb bűneseteket és azoknak részletes nyomonozásait Nick Carter maga beszéli el. — Ára 15 krajczár. Kapható mindenütt és a kiadóban

STOKOVSKY és MIKOLÁSY Budapest, Király-u. 12.

bizony sajnálatra méltó teremtmények, mert rájuk vár a legszomorubb sors. Az asszony sohasem bír beleszokni az új életbe és szüntelenül haza vágyik, a leány pedig rendesen ott pusztul az idegen földön, mert uri ruhában, tollas kalappal nem térhet többé vissza falujába, odakint pedig alig akad, a ki elvegye őket. Bizony ezek a képek nagyon szomorú gondolatokat ébresztenek az emberben.

HIREK.

A daktyloszkopia diadala. A csikszeredai törvényszék esküdtbirósága előtt a mult héten egy ember állott rablással vádolva, ki ellen nem volt semmi egyéb bizonyíték, mint hogy a helyszínen talált papírlapon, melybe előzőleg a rablott pénz volt begöngyölve, egy véres ujjlenyomatot találtak, melyre nézve a fővárosi államrendőrség daktyloszkopiai osztálya megállapította, hogy az csakis a vádlott ujjlenyomata lehet. A tárgyaláson dr. Gábor Béla rendőrfogalmazó, a fővárosi államrendőrség nyilvántartási osztályának vezetője ismertette a daktyloszkopia lényegét és érvei annyira meggyőzték az esküdtbiróságot, hogy ezek alapján a vádlottat bűnösnek mondták ki. Ez a verdikt azért is nevezetes, mert ez az első eset, hogy Magyarországon a bíróság tisztán a daktyloszkopia bizonyítása alapján mondta ki a bűnöst.

Bányaomlás. Magyarország sóbányáinak leggazdagabb tárnáját, a máramarosmegyei Aknaszlatina határában fekvő és a máramarosi sóbányák védszentjéről elnevezett Kunigunda tárnát, a melynek belsejében sóból faragott templomában Kunigunda napján hosszú időközönként igen látogatott istentisztelet is tartatott volt, ezelőtt két évvel, a bányák gyilkos ellenségeinek egyike, a víz, elöntötte. A bánya vezetősége az értékes tárna megmentésére annak idején minden lehetőt elkövetett, de azt az üzem számára, minthogy a víz benne, a négy gözgéppel eszközölt folytonos szivattyuzás daczára is, 105 méternyi magasságot ért el, megmenteni nem sikerült, s csupán a reménye maradt fenn annak, hogy a víznek a bányamérnökök által kombinált, valamely uton-módon való elvezetése után sikerül ezt az ország közkinccsét képező gazdag tárnát ismét üzembe helyezni. E tudományos számításon nyugvó tervet azonban a fizikai törvény megsemmisítette, mert a tárna feletti földréteg, egyrészt a tél folyamán leesett nagy hó felolvadt levétől kívülről, másrészt minden valószínűség szerint a tárnát elöntött víz párolgásától belülről átázva meglazult és február 22-én délelőtt, mintegy 150 méter hosszúságban és 10—30 méter szélességben földrengészerű morajjal beomlott s azóta is folyvást omladozik. E katasztrófa után immár kétségtelenül megállapítható az, hogy a Kunigunda tárna — a kincstár és az ország igen nagy kárára — minden időkre megszűnt művelhető lenni. A katasztrófa után a bánya- és közigazgatási hatóságok a veszélyeztetett pontokon szükségesnek mutatkozott óvintézkedéseket megtették s egyesek kikaloltatásával és a veszélyeztetett terület elzárásával a netáni emberáldozatoknak is elejét vették. A hírlapok ama közlései, hogy a beomlás alkalmával a szintén megrongálódott apszai úttesten állítólag haladt egy nő és két gyermek a katasztrófa áldozatául esett volna, szerencsére valótlannak bizonyult.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre, továbbá a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

P. I. «Az unokaöccs» című cikkének közlését a jövő számbunkban kezdjük. A «Változások a legénység felszerelésében» közlésre nem alkalmas. A többi közleményei s így «A csendőrség legénység érintkezése a hatóságokkal és törvénysértőkkel szemben» ezimű is, itt lesz átsimítva s alkalom adtán közölve. A beküldött cikkek közlésére nem csak pusztán azok beérkezési sorrendje, hanem a közlemény tárgya, minéműsége is befolyással van.

Cs. őrsvezető. Minthogy az özvegy által még férje életében felvett kölcsön az elhalt férj gyógykezelésére és eltemetésére fordított, ennél fogva az a férj hagyatékát jogszerűen terheli és a visszamaradt árva csak annyi örökségben részesülnek, a mennyi a hagyatékot terhelő tartozás kiegyenlítése után megmarad. Ha az özvegy a tartozást nem tudja kiegyenlíteni és fizetési halasztást sem kap, a hagyaték tárgyát képező ingatlan elárvereztetését csak úgy kerülheti el, ha az árvaszékhez fordul és azt kéri fel, hogy a hagyatékot az árvaik javára, természetesen bekebelezéssel, a tartozás kiegyenlítésével mentse meg. — A bélyeget lapunk javára bevételeztük.

Postamester Magyar-Valkó. Jól esik, hogy ily nagy elismeréssel szól az ottani őrsparancsnok működéséről. Bár lapunkban, annak szűk keretei miatt, ilyeneknek helyet nem adhatunk, megnyugtathatjuk, hogy az őrsparancsnok érdemeit közvetlen előjárói még jobban ismerik és méltányolják.

B. Gy. I. A csendőrségi zsebkönyv szerkesztő-bizottságának tagjaiból áll. 2. Akik a lap számára bármily közölhető dolgot írnak 3. A felelős szerkesztő a szerkesztő-bizottság egy tagja. 4. A lapok «Nyílt-tér» rovata annyiban különbözik az «Apróhirdetések» rovatától, hogy az a hírlapokban folytatni szokott személyes természetű polémiák számára van rendelve, a hol rendesen két ellenfél szokta tollharczát a nyilvánosság előtt megvívni, a két verskedő fél osztatja igen sokszor a bíróság előtt szokott elnémulni, a miért a felelősséget a lap szerkesztősége természetesen nem vállalhatja. A «Nyílt-tér» rovata, a fenti oknál fogva a közönség előtt az «Apróhirdetések» rovatánál olvasottabb lévén, azt egyesek a reklám kedvéért, a rendesen drágábban fizetve, hirdetések közlésére is igénybe veszik. 5. Földsz. számban nem nyomtatjuk, tehát mutatványszámokat nem küldhetünk, de az érdeklődőnek is őrs megmutathatja. 6. A rendőrfőkapitánynak — a kinek többek között a detektív-testület kiegészítése is hivatása — egy a közelmúltban kiadott rendelete szerint a beálló fogyatékot az őrszemélyzetnek arra érdemes és egyéni rátermettséggel bíró tagjaival pótolja. A főkéllék tehát nem a kvalifikáció, hanem az egyéni rátermettség. 7. A cs. és kir. katonai földrajzi intézetnél Bécsben.

Érdeklődő. 1. Az idézett rendelet és a mértékekről szóló 1874. évi VIII. t.-cz. arról, hogy a mértékeket a pénzügyőrség is hivatva volna ellenőrizni, sehol sem tesz említést, de nincs kizárva, hogy törvényhatósági intézkedés folytán lett a pénzügyőrség — hihetőleg még a csendőrség szervezése előtt — enuok a funkciónak a teljesítésével megbizva, mert ha megbizása nem volna, azt nem is teljesítené. Alkalmilag érdeklődjék a dolog iránt valamelyik pénzügyőri szakasznál. 2. Ennek a kérdésnek a végleges megoldása most van folyamatban. 3. Ha áthelyezését más kerülethez nem óhajtja, a rangsorból nem lesz törölve, hanem várni kell, míg saját kerületénél üresedés áll be.

P. csendőr. Ha az emlékként tartott vagy kizárólag cél-lövészetre használt fegyver, akkor az 1883. t.-cz. 5. §. b) és d) pontjai alapján adómentes így nem is kobozható el.

Magyarnak Pécsi! Németnek Bécsi!

A szolgálat érdeke

is megkívánja a pontos írást. Legnagyobb választék a legfontosabb órákról és divatos ékszerekről képes árjegyzékemben, melyet ingyen és bérmentve küldök bárkinek, ki ezen lapra hivatkozik.

SCHÖNWALD IMRE, PÉCS, órásmest. és ékszergy.

HIVATALOS RÉSZ.

Körrendelet.

13634/7. sz. A 95. mintajuhismétlő fegyverek (ismétlő pus-kák, karabélyok és csendőrségi karabélyok) závarzatának túlságos erős lökéssel való becsukása mellett ezen fegy-
verek alkatrészei eltörnek vagy megsérülnek.

E szabályellenes kezelés tilos és a töltési fogások oktatótöltények nélkül soha sem gyakorlandók.

Kelt Budapesten, 1908. évi február 21-én.

Jekelfalussy Lajos, s. k.

Járásparancsnokság felállítása.

Az I. számú csendőrkerület területén fekvő Alsó-Fehérmegye Tövis községében létesített új közigazgatási járásban csendőrijárásparancsnokság állítottatott fel, a melynek vezetésével a költségek törvényszerű biztosít-
ásáig a tövisi őrsparancsnok bízott meg.

Őrsfelállítás.

A IV. számú csendőrkerület területén az ungmegyei nagykaposi járásban fekvő Rebrény községben 1 őrs-
vezető és 4 csendőrrel rendszeresített új őrs 1908. évi február hó 17-én szolgálati működését megkezdte.

Őrs áthelyezése.

A II. számú csendőrkerület területén Krassó-Szörény-
megye resiczai járásában fekvő szocsáni őrs Ezeres köz-
ségbe helyeztetett át.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Áthelyezettek:

1908. évi márczius 1-ével:

Rick Dezső, VIII. számú csendőrkerületbeli főhad-
nagy, belényesi szakasparancsnok, segédtiszt minőség-
ben ugyanezen csendőrkerület törzséhez, és

Szopkó Győző, VIII. számú csendőrkerületbeli fő-
hadnagy segédtiszt, ezen alkalmazása alól való egy-
idejűlegesen fölmentése mellett, szakasparancsnoki minő-
ségben ugyanezen csendőrkerületbe: Belényesre.

Nyugállományba helyezettek:

1908. márczius 1-ével:

Manczinger György, VIII. számú csendőrkerületbeli
járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat eredménye
alapján, mint rokkant, népfelkelési fegyveres szolgál-
atra is alkalmatlan.

Választott lakhelye: Rév.

Kiss Ferencz, III. számú csendőrkerületbeli járás-
őrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint
rokkant, népfelkelési szolgálatra nem alkalmas.

Választott lakhelye: Kispeszt.

PÁLYÁZATOK.

Egy irnoki állás a rózsahegy kir. törvényszék-
nél. Fizetés pótlékkal 1400 kor. Lakpénz 360 korona.
Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai
osztály. Kezelésben való jártasság. Telekkönyvi vizsga.
Kérvények a rózsahegy kir. törvényszék elnökéhez
1908. évi márczius hó 21-ig.

Egy irnoki állás a szakolczai kir. járásbiróságnál.
Fizetés 1400 korona. Lakpénz 300 kor. Magyar nyelv
szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telek-
könyvi vizsga. Német és tót nyelv. Kérvények a nyitrai
kir. törvényszék elnökéhez 1908. márcz. 19-ig.

Egy irnoki állás a pécsi királyi törvényszéknél.
Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona.
Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai
osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a pécsi kir.
törvényszék elnökéhez 1908. évi márczius hó 28-ig.

Egy irnoki állás a szegedi kir. törvényszéknél.
Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona.
Magyar nyelv szóban és írásban. Három havi próbaszol-
gálat. Telekkönyvi vizsga. Közhatósági orvosi bizonyít-
vány. Négy középiskolai osztály. Kérvények a szegedi
kir. törvényszék elnökéhez 1908. márcz. 25-ig.

Egy irnoki állás az ógyallai kir. járásbiróságnál.
Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz szabályszerű.
Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai
osztály. Telekkönyvi vizsga. Előzetes hat havi próba-
szolgálat. Közhatósági orvosi bizonyítvány. Kérvények a
komáromi kir. törvényszék elnökéhez 1908. márcz. 24-ig.

Egy irnoki állás a győri kir. járásbiróságnál. Fizetés
pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar
nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály.
Telekkönyvi vizsga. Közhatósági orvosi bizonyítvány.
Kérvények a győri kir. törvényszék elnökéhez 1908
márcz. 23-ig.

Egy iskolaszolgai állás az eperjesi állami tanító-
képző intézetnél. Fizetés 600 korona. Természetbeui
lakás, fűtés és világítás. Magyar nyelv szóban és írás-
ban. Számolás. Kérvények a m. kir. vallás- és közok-
tatásügyi miniszterhez ezimezve az eperjesi állami
tanítóképző intézet igazgatóságához 1908. márcz. 31-ig.

Négy pénzügyőri vigyázói állás az egri pénzügy-
igazgatóság területén. Napi zsold pótlékkal 2 korona.
Laktanyaszzerű elhelyezés. Ruhaátalány 100 kor. Szabály-
szerű mellékletmények. Magyar nyelv szóban és írás-
ban. Kérvények az egri kir. pénzügyigazgatósághoz 1908
márcz. 31-ig.

Egy hivatalozolgai állás a tordai kir. törvényszék-
nél. Fizetés 600 korona. Lakpénz 180 kor. Ruhaillet-
mény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban.
Kérvények a tordai kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi
márcz. 14-ig.

Grammofonok, fuvolák,
czimbalmok, cziterák,

Kényelmes

havi részletfizetésre.

Üzleti elveink a legesélyesebbek.

Vadászfegyverek

széles golyós lövegverek, revolverek,
szőlő, lövők, weiparti hírnéres gyártm.

Elek és Társa

Budapest, Károly-körtút 10.

Ingyen képes árjegyzék.

Hegedűk, forgatható és önműködő

hangszerek.

Valódi francia színházi látcsővek.

Görz-féle trieder Binoklik.

Kényelmes

havi részletfizetésre.